

Οι πλημμύρες στη Δυτ. Αττική, χρονικό ενός προαναγγεληθέντος θανάτου...

Σε εξέλιξη είναι οι προσπάθειες για μια στοιχειώδη φροντίδα στους χιλιάδες πληγέντες στη Μάνδρα και Νέα Πέραμο της Αττικής, μετά την τραγωδία της απώλειας 23 συνανθρώπων μας από το φονικό ποτάμι, που σάρωσε την περιοχή.

Από την άλλη ο εισαγγελέας διέταξε επείγουσα προκαταρκτική εξέταση για τη διερεύνηση των πιθανών υπευθύνων.

Μια τυπική όμως διαδικασία, που κάθε φορά επαναλαμβάνεται, για να πάει μερικούς μήνες μετά στο αρχείο, αφού δεν προκύπτουν σημαντικά στοιχεία...

Και όμως υπεύθυνοι υπάρχουν: Προφανώς

δεν είναι η κλιματική αλλαγή, που ακόμα και ο πρωθυπουργός επικαλέστηκε!...

Είναι η ίδια η πολιτεία με όλες τις εκφάνσεις της (κόμματα, Τοπική αυτοδιοίκηση, διοικητικές υπηρεσίες), που επέτρεψε με την υπογραφή ή την ανοχή της διαχρονικά, να συντελεστεί το τεράστιο έγκλημα καταστρεπτικής αλλοίωσης του φυσικού ανάγλυφου στην Αττική (και όχι μόνο) και της (αυθαίρετης ή νόμιμης) δόμησης πάνω σε μια πυριτιδαποθήκη μπαζωμένων ρεμάτων...

Διαβάστε, στη σελ. 11, ένα αποκαλυπτικό άρθρο

**Τα μέλη της ΟΙΚΙΠΑ σάς
εύχονται ΚΑΛΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ με υγεία,
οικολογικές πρακτικές και
θετική διάθεση!**

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017

ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΑΙΝΙΑΣ ΣΤΟ ΣΤΕΚΙ ΜΑΣ

**Τετάρτη 13 Δεκεμβρίου, 8.00' μ.μ.
«Chocolat» (Σοκολάτα) Διάρκ.: 121'.**

Αγγλο-αμερικανική ταινία, (2000), σκηνοθεσία Λάσε Χάλστρομ, με τους: Ζιλίετ Μπινός, Τζόνι Ντεπ κ.α., στο στέκι της ΟΙΚΙΠΑ.

Ένα παραδοσιακό γαλλικό χωριό αναστατώνεται από τη λειτουργία μιας σοκολατερί, που γίνεται εστία εντάσεων αλλά και αφύπνισης των κατοίκων. Η ταινία αναδεικνύει την αλληγορία της σοκολάτας ως διεγερτικού φορέα αλλαγής.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ

Σάββατο 16 Δεκεμβρίου, 10:30' π.μ.

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος διοργανώνουμε το Χριστουγεννιάτικο οικολογικό μας εργαστήρι για

παιδιά στο στέκι μας (Σαχτούρη 64).

Μαζί με παιδαγωγούς μέλη μας, οι μικροί μας φίλοι θα διαβάσουν Χριστουγεννιάτικα παραμύθια και θα φτιάξουν στολίδια και κατασκευές από ανακυκλώσιμα υλικά.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2018

Τετάρτη 17 Ιανουαρίου, 7.00' μ.μ.:

Κοπή Πρωτοχρονιάτικης πίτας
ΟΙΚΙΠΑ στην Αγορά Αργύρη.

Σάββατο 27 Ιανουαρίου:
Πολιτιστική εκδρομή στην Αθήνα

Ημερήσια εκδρομή στον Μαραθώνα

Μαραθώνας!!! Βορειοανατολική περιοχή της Αττικής. Μια περιοχή με βαρύ ιστορικό φορτίο.

Εκεί επέλεξε η οικο-παρέα να περιηγηθεί την Κυριακή 26 Νοεμβρίου.

Ξεκινήσαμε γεμάτοι ενθουσιασμό να γνωρίσουμε το φράγμα της λίμνης του Μαραθώνα και όχι μόνο. Με μια γρήγορη στάση για καφέ κινούμενοι σε σύγχρονους αυτοκινητοδρόμους, Ολυμπία και Αττική οδό, φτάσαμε στην περιοχή του Μαραθώνα. Αποβιβαζόμαστε σε ένα πανέμορφο τοπίο με το στοιχείο του νερού να απλώνεται μπροστά μας.

Υπάρχουν φορές, που, όταν συνεργάζονται η μητέρα φύση και το ανθρώπινο πνεύμα (και όταν φυσικά το δεύτερο δεν επιχειρεί να καταστρέψει την πρώτη), μπορούν να παράγουν μικρά θαύματα, όπως η **Λίμνη του Μαραθώνα**, που απλά κάθεσαι σε μια γωνιά και απολαμβάνεις! Μια ευγενική κυρία, υπάλληλος της ΕΥΔΑΠ, μάς καλωσόρισε και μας οδήγησε σε ένα χώρο, όπου παρακολουθήσαμε με την βοήθεια της τεχνολογίας (βίντεο) τα στάδια της κατασκευής του έργου.

Τελειώνοντας η προβολή του βίντεο ακολούθησε μια ξενάγηση στο **μουσείο του Νερού**, όπου εκτίθενται όλα τα σχετικά με την κατασκευή εργαλεία και τεχνικά μέσα. Παίρνοντας βαθιά ανάσα να μαζέψουμε οξυγόνο από τα πεύκα που μας περιβάλλουν, αποφασίσαμε να πάρουμε τον κατήφορο... προς τη βάση του φράγματος.

Από ένα όμορφο μονοπάτι ανάμεσα σε κουμαριές, που ευγενικά μας πρόσφεραν τους καρπούς τους, αγριοστάφυλα, κυκλάμινα και μύρια άλλα όμορφα φυτά και αγριόχορτα, φτάσαμε στο τέρμα. Γιατί πήραμε την κατηφόρα; Υπήρχε λόγος και μάλιστα σοβαρός...

Γιατί λίγο πριν ολοκληρωθεί το φράγμα, στήθηκε στη βάση του ένα αρχαιοελληνικό μνημείο. Ο ναός που υπάρχει μέχρι σήμερα είναι αντίγραφο του ναού που έχτισαν οι Αθηναίοι στους Δελφούς μετά τη νίκη τους στη Μάχη του Μαραθώνα και συμβολίζει τη νίκη των σύγχρονων Αθηναίων στη μάχη με τη λειψυδρία.

Το μνημείο στο **φράγμα του Μαραθώνα** είναι από πεντελικό μάρμαρο. Η επιστροφή στην κορυφή του φράγματος αποδείχτηκε λίγο κουραστική, αλλά τα καταφέραμε όλοι σε χρόνο ικανοποιητικό.

Και κάτι άλλο που πληροφορηθήκαμε: Στη λίμνη του Μαραθώνα επιτρέπεται η επαγγελματική αλιεία.

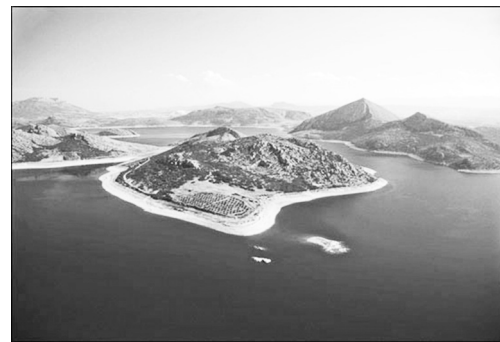
Εμείς επαγγελματίες ψαράδες δεν είμαστε, κολύμπι που η θερμοκρασία της μέρας «σήκωνε» δεν επιτρεπόταν, έτσι λοιπόν ...«πήραμε τα κουβαδάκια» μας και πήγαμε σε άλλη παραλία - συγνώμη, ξέφυγα - για καφέ πήγαμε στην καφετέρια με την απέραντη θέα στην ομορφιά του τοπίου. Αφού χαλαρώσαμε, κινήσαμε για την ιστορική ξενάγηση στην περιοχή.

Έτσι βρεθήκαμε στο **Μουσείο Μαραθωνίου Δρόμου**, που φιλοξενεί την έκθεση «Ολυμπιακοί Μαραθωνίου», η οποία αποτελεί δωρεά του Ολυμπιακού Μουσείου της Λωζάνης στο Δήμο Μαραθώνα.

Περιδιαβήκαμε ανάμεσα σε 3.000 περίπου εκθέματα, που καταγράφουν την ιστορία του μαραθωνίου δρόμου από το 1896 μέχρι σήμερα. Μια μοναδική αθλητική συλλογή, που δεν θα μπορούσε να βρισκεται αλλού από τη γενέτειρα του μαραθωνίου δρόμου.

Στους χώρους της έκθεσης μπορεί κανείς να συναντήσει από το κόκκινο σκουφάκι του Έλληνα ολυμπιονίκη του 1896, Σπύρου Λούη, μέχρι το μετάλλιο του μαραθωνίου της Ουάσιγκτον, που προσέφερε πρόσφατα ο ίδιος ο πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών, Μπαράκ Ομπάμα, στο Μουσείο. Ο επισκέπτης μπορεί ακόμη να θαυμάσει προσωπικά κειμήλια του θρυλικού μαραθωνοδρόμου Στέλιου Κυριακίδη, που έμεινε στην ιστορία για τον ανεπανόλητο θρίαμβό του στο μαραθώνιο της Βοστώνης το 1946.

Στο Μουσείο εκτίθενται ακόμα τα κειμήλια από τη ζωή και τη δράση του βουλευτή, βαλκανιονίκη και ειρηνιστή **Γρηγόρη Λαμπράκη**, με σημαντικότερο τη σημαία με

το έμβλημα της ειρήνης από την Πορεία του 1963.

Στη διαδρομή πεζή προς το σημείο εκκίνησης του Μαραθωνίου δρόμου μάς περίμενε μια «τυχαία συνάντηση». Ένας κάτοικος της περιοχής, διακρίνοντας τη φιλομάθειά μας, προσφέρθηκε να μας πει κάτι παραπάνω για την ιστορία του σημείου. Τελικά ήξερε πολλά παραπάνω, καθότι καθηγητής στα ΤΕΦΑΑ, όπως συστήθηκε, με ειδικότητα τον Ολυμπισμό. Να είναι καλά!

Ως εδώ καλά, μια ολόλαμπρη και ζεστή ημέρα!!!!!!

Γι' αυτό προσπαθήσαμε να φτάσουμε στο σημαντικότερο σωζόμενο μνημείο της πεδιάδας του Μαραθώνα, που είναι ο **Τύμβος των Μαραθωνομάχων**, ο Σωρός, όπως τον ονομάζει ακόμη η λαϊκή παράδοση, ύψους 9 μ. και διαμέτρου 50 μ., ο οποίος σκεπάζει τα οστά των 192 Αθηναίων, που έπεσαν στην μάχη του Μαραθώνα.

Έμπλεοι ενθουσιασμού και εθνικής υπερφάνειας αναζητούμε κάτι στερεό, κάτι ... να γεμίσουμε το στομάχι, ...από τις 7.30' στους δρόμους και η ώρα έχει φτάσει τρεις και κάτι. Α, όλα κι όλα, δεν είναι πάντα εύκολα τα πράγματα!...

Προσπαθώντας να προσεγγίσουμε **τον ναό της γεύσης** διαπιστώσαμε το δύσκολο, αλλά ...κολλάμε εμείς; Με οδηγό λεωφορείου «για δύσκολες αποστολές» φτάσαμε. Φάγαμε, ήπιαμε, χαλαρώσαμε και πήραμε τη στράτα της επιστροφής. Φορτωμένοι ιστορία, Γεωγραφία, τεχνικές πληροφορίες, (κούραση; μπα δεν νομίζω) γυρίσαμε.

Η εξόρμηση στον Μαραθώνα θεωρώ πως έδωσε στον καθένα μας το ερέθισμα της επιστροφής στον συγκεκριμένο τόπο, γιατί στις λίγες ώρες που βρεθήκαμε εκεί είναι βέβαιο ότι αφήσαμε σπουδαία σημεία της περιοχής, που δεν είδαμε (περιπατητικά μονοπάτια, το αρχαιολογικό μουσείο, το ιερό των Αιγυπτίων κ.α).

Η αποβίβαση από το λεωφορείο με έβαλε σε σκέψεις...: Θα είναι, άραγε, τόσο ενδιαφέρουσα η επόμενη εξόρμηση; Ας επεξεργαστούμε τον όγκο των πληροφοριών που συλλέξαμε κι ας αφήσουμε τα ερωτήματα...

Γ. Θ.

Ο Δεκέμβριος είναι ένας μήνας γεμάτος πολιτισμό, καθώς στο χώρο των εικαστικών, του θεάτρου, του κινηματογράφου και του βιβλίου υπάρχουν ενδιαφέρουσες επιλογές για τους φιλότεχνους.

Μέχρι τις 17 Δεκεμβρίου συνεχίζεται η παράσταση ο **“Κάτοικος Πατρών”**, λόγω της μεγάλης απήχησης που είχε στο κοινό. Το έργο, που βασίζεται στο ομώνυμο μυθιστόρημα του Βασιλείου Χριστόπουλου, ξεκίνησε τις παραστάσεις του στο Θέατρο Λιθογραφείον στις 26 Οκτωβρίου 2017.

Μέρες Παραστάσεων:

ΠΕΜΠΤΗ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ-ΣΑΒΒΑΤΟ

στις 21:30

ΚΥΡΙΑΚΗ στις 20:00

Ο σκηνοθέτης του έργου Δημήτρης Γεωργαλάς γράφει για το έργο:

«Ο ήρωας του έργου, ο Δημητρός, αγωνίζεται τριάντα ολόκληρα χρόνια να αποκτήσει τον τίτλο του “κάτοικου Πατρών”, για να μπορέσει να έχει δική του γη και να στεγάσει τη δουλειά του και την οικογένειά του.

Είναι ένας δύσκολος αγώνας, μια Οδύσσεια, που ξεκινάει αμέσως μετά την ελληνική επανάσταση και διαδραματίζεται μέσα σ’ εκείνα τα χρόνια, που το νέο ελληνικό έθνος προσπαθεί να συγκροτηθεί στηριγμένο στα αμφίβολα θεμέλια, πάνω στα οποία μας παραδίδεται σήμερα.

Ο “κάτοικος Πατρών” είναι ένας απολογισμός.

Είναι το επίτιμο ταξίδι στο παρελθόν, στη γέννηση του νεοέλληνα, είναι μια πολύτιμη μνήμη κι ένας φόρος τιμής στους ανθρώπους που αγωνίζονται με όποιον τρόπο μπορούν για να αποκτήσουν τα αυτονόητα.

Ο καθένας από τους σύγχρονους εμάς

θα βρει μέσα στον “κάτοικο” ένα κομμάτι της δικής τους ρίζας - που είναι η κοινή ρίζα ενός έθνους.»

Οι συντελεστές του έργου είναι:

Κάτοικος Πατρών, του Βασιλείου Χριστόπουλου

Προσαρμογή - Σκηνοθεσία: Δημήτρης Γεωργαλάς

Με τους: Μαρία Καλλιανβάκου, Σπύρο Κανελλάκη, Ευάγγελο Μιχάλη & Ηρακλή Τζαβέλλα

Σκηνικά - Κοστούμια: Μαρία Αλανιάδη

Κίνηση: Κατερίνα Αναλυτή

Φωτισμοί: Ευσταθία Δρακονταειδή

Μουσική επιμέλεια - βίντεο: Μιχάλης Παπαγεωργίου

Δημιουργικό: Νίκος Πατρώνας

Φωτογραφία: Βάσω Λυμπέρη

Οι προβολές της Κινηματογραφικής Λέσχης συνεχίζονται και τον Δεκέμβριο με το ακόλουθο πρόγραμμα:

4/12 “Ο Κοινοβουριστής” (1970) του Μπερνάρντο Μπερτολούτσι, σε σενάριο Αλμπέρτο Μοράβια.

11/12 “Η Οργή του Υπομονετικού Ανθρώπου” (2016) του Ραούλ Αρεβάλο και σενάριο Νταβίντ Πουλίδο.

18/12 “Το Δίχτυ” (2016) του Κιμ Κι - Ντουκ.

8/1/2018 “Ο Γιος της Σοφίας” (2017) της Ελίνας Ψύκου

BIBLIOΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Κυκλοφόρησε από τις Εκδόσεις Καστανιώτη το κοινωνικό μυθιστόρημα του Κώστα Λογαρά «ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ ΜΕ ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΚΟΛΑΡΟ».

Βασισμένο σε πραγματικά γεγονότα, παρακολουθεί τη δραματική ιστορία ενός αποφυλακισμένου δολοφόνου παράλληλα με την πτωτική πορεία μιας χώρας. Η Ελλάδα σήμερα αλλά και τριάντα χρόνια πριν, η Πάτρα τώρα και τότε, και προ πάντων οι άνθρωποι, θύτες αλλά και θύματα μιας κοινωνίας που καταρρέει.

Από τις Εκδόσεις «Πικραμένος» κυκλοφόρησε το μυθιστόρημα **“19 Δευτερόλεπτα πριν... δυο λέξεις”** του Πατρινού δημοσιογράφου Κώστα Μπουλμπασάκου.

«Η Ζωή κι ο θάνατος σε απόσταση μόλις ενός εκατοστού».

Ξετυλίγοντας το κουβάρι της αφήγησης ο αναγνώστης έχει τη διαρκή αίσθηση ότι δεν υπάρχουν στεγανά ανάμεσα στη ζωή και τον θάνατο. Η αφήγηση επικεντρώνεται σε εποχές-ορόσημα της ελληνικής ιστορίας, καθώς παρακολουθούμε τις ζωές των ηρώων να διαπλέκονται, αλλά και να σημαδεύονται από τα πολιτικά γεγονότα της νεότερης Ελλάδας. Η πλοκή ακολουθεί με συνειρμικό τρόπο την πορεία της μνήμης. Με αφετηρία τη δικτατορία του Μεταξά, γινόμαστε θεατές στην περιπετειώδη διαδρομή της χώρας, όπως αυτή παρουσιάζεται μέσα από τα μάτια και τα βιώματα των πρωταγωνιστών. Ο αφηγητής με αριστοτεχνικό τρόπο τοποθετεί τους ήρωές του στα χρόνια του Β΄ Παγκοσμίου πολέμου, της Κατοχής, του Εμφυλίου που ακολούθησε την απελευθέρωση της Ελλάδας, της Χούντας και της Μεταπολίτευσης, αλλά και στη σημερινή Ελλάδα της κρίσης. Πώς βιώνει καθένας από τους ήρωες τα τεκταινόμενα της κάθε περιόδου; Παράλληλες δραματικές ιστορίες ρίχνουν φως στις εθνικές συγκυρίες που σημάδεψαν τις ζωές των πρωταγωνιστών.

ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ

Η ΕΝ ΑΙΘΡΙΑ είναι το μακροβιότερο έντυπο στην Ελλάδα, με περιβαλλοντικό περιεχόμενο.

Η ανελλιπή έκδοσή της κάθε μήνα, εδώ και 27 χρόνια, οφείλεται στη δική σας οικονομική υποστήριξη παρά τη δυσμενή οικονομική συγκυρία.

Όμως οφείλουμε να πούμε ότι τα οικονομικά μας δεν πηγαίνουν καθόλου καλά.

Η κάθε μηνιαία έκδοση (και αποστολή) κοστίζει περίπου 750€, ποσό που δεν καλύπτεται από τις συνδρομές, με αποτέλεσμα, να «μπαίνουμε» συνεχώς μέσα, με το έλλειμμα να καλύπτεται από το (ισχνό) αποθεματικό του ταμείου.

Αν πιστεύετε ότι αυτή η έκδο-

ση προσφέρει πραγματικά στην οικολογική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση, μπορείτε να την υποστηρίξετε περισσότερο, με 2 τρόπους:

-Με την ΕΓΚΑΙΡΗ ανανέωση της συνδρομής σας (15€), που μπορεί να γίνει στα γραφεία μας, τραπεζικά, ή τηλεφωνώντας μας, για να έλθουμε εμείς στο χώρο σας (τηλ.2610-321010).

-**Γράφοντας** έναν φίλο σας συνδρομητή, ώστε να μεγαλώσει η λίστα αποδεκτών.

Έχουμε την πεποίθηση ότι αυτό το κάλεσμά μας θα έχει ανταπόκριση, αφού νιώθουμε ότι απευθυνόμαστε σε ΦΙΛΟΥΣ!

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

εν αιθρία

ΚΩΔ.ΕΛΤΑ 110002

Περιοδική Έκδοση της Οικολογικής Κίνησης ΠΑΤΡΑΣ

Διεύθυνση: Σαχτούρη 64 - Τ.Κ. 262 22 ΠΑΤΡΑ

Α.Φ.Μ.: 090048446 - Γ΄ ΔΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:

Θωμάς Κουτρούμπας

Τηλέφωνο & Fax : 2610.32.10.10

email: oikipa@otenet.gr

Τηλέφωνα μελών: 2610.327.234 , 2610.643.541

Διευθύνεται από συντακτική επιτροπή

Διανέμεται δωρεάν στους υποστηρικτές μας

Ετήσια συνδρομή για φορείς, οργανισμούς,

υπηρεσίες: 43 ευρώ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: print247, 2610.521.007 ,

info@print247.gr

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ:

Άιρις Γεωργαντά , 6983.88.44.97

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ:

Παναγιώτης Χαλούλος

Αριθμός λογαριασμού για

κατάθεση ποσών υποστήριξης:

EUROBANK: 0026.0015.71.0200863817

IBAN: GR1302600150000710200863817

(ΕΝ ΑΙΘΡΙΑ - ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΠΑΤΡΑΣ)

Μετά την κατάθεση ενημερώστε μας τηλεφωνικά.

ΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ ...ΠΛΗΣΙΑΖΕΙ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ!

Ένα σημαντικό βήμα, για να έλθει το φυσικό αέριο στην Πάτρα, έγινε προχθές, με την παράδοση στην Περιφέρεια της προμελέτης για την Προγραμματική Σύμβαση, μεταξύ της ΔΕΠΑ, της περιφέρειας Δυτ. Ελλάδας και των δύο τεχνικών επιμελητηρίων Δυτικής Ελλάδας και Αιτ/νίας.

Η μελέτη τεκμηριώνει την βιωσιμότητα κατασκευής πάνω από 450 km δικτύου φυσικού αερίου στις 3 πρωτεύουσες των νομών της Περιφέρειας, **το Αγρίνιο, την Πάτρα και τον Πύργο**, καλύπτοντας περίπου 120.000 νοικοκυριά της Περιφέρειας, καθώς και πλήθος επιχειρήσεων.

Η κατασκευή του δικτύου στις τρεις πόλεις, καθώς και τα έργα για την προσωρινή αποθήκευσή του υπολογίζονται σε 70 εκ. €. Τα 45 εκ. € θα προέλθουν από την ΔΕΠΑ (είτε με ίδια κεφάλαια, είτε με δανεισμό) και τα υπόλοιπα 25 εκ. € από χρηματοδότηση της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και από άλλους εθνικούς πόρους.

Σε σύντομο χρονικό διάστημα, το ΤΕΕ θα καλέσει τους Δήμους από τις 3 πόλεις, να συμμετάσχουν στο εγχείρημα για την έλευση του φυσικού αερίου, μαζί με τους υπόλοιπους φορείς.

Σε εκκρεμότητα παραμένουν βέβαια ο **τρόπος έλευσης** του υγροποιημένου φυσικού αερίου στην Πάτρα (δια θαλάσσης, με τρένο, οδικώς) όπως και η **χωροθέτηση των δεξαμενών αποθήκευσης** σε κάθε πόλη.

Επειδή το θέμα αυτό έχει δυσκολίες και είναι πρόσφατες οι αντιδράσεις από σχετική πρωτοβουλία του ΟΛΠΑ, επιδιώχθηκε

από το ΤΕΕ η εμπλοκή των Δήμων στο όλο εγχείρημα.

Πέρα από την οικονομική ελάφρυνση, που θα έχουν τα νοικοκυριά από τη χρήση του φυσικού αερίου, είναι και περιβαλλοντικά προτιμητέο, αφού η καύση του αφήνει **λιγότερους ρύπους** στην ατμόσφαιρα σε σχέση με το πετρέλαιο.

ΓΒ

ΝΕΡΑ, Ο ΠΟΛΥΤΙΜΟΤΕΡΟΣ ΠΟΡΟΣ ΜΑΣ

Η απόφαση της κυβέρνησης για επέκταση της άρδευσης από **το φράγμα του Πηνειού**, το συνεχιζόμενο αδιέξοδο σε ό,τι αφορά στην ολοκλήρωση και τη θέση σε λειτουργία του έργου ύδρευσης της Πάτρας από **το φράγμα Πείρου - Παραπείρου**, η κυβερνητική θέση για **ματαιώση της Εκτροπής του Αχελώου**, ήταν τρία σημαντικά θέματα, που αναδείχτηκαν κατά τη συζήτηση της αναθεώρησης των Στρατηγικών Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την 1^η αναθεώρηση των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων Βόρειας Πελοποννήσου, Στερεάς Ελλάδας, Θεσσαλίας, Ηπείρου, κατά τη συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας στις 24 Νοεμβρίου.

Το μιν πρώτο, το οποίο γνωστοποίησε ο παρών στη συνεδρίαση Ειδικός Γραμματέας Υδάτων κ. Ι. Γκανούλης, προσκρούει στην έλλειψη πόρων από τις δημόσιες επενδύσεις και τίθεται θέμα αναζητήσής τους, το δεύτερο οφείλεται κυρίως στην άκαμπτα δογματική θέση της Δημοτικής Αρχής Πελετίδη του Δήμου Πατρέων να επιδιώκει αποκλειστικά **κρατικό Φορέα Διαχείρισης** για το έργο. Η

συνέχιση αυτής της στάσης είναι φανερό ότι στερεί (ή τουλάχιστον καθυστερεί σοβαρά) την Πάτρα, αλλά και τη ΒΙ.ΠΕ., από την επίτευξη οριστικής υδροδοτικής ασφάλειας και των αναπτυξιακών πλεονεκτημάτων, που προκύπτουν απ' αυτή. Είναι μια θέση, που πρέπει να αλλάξει και διότι κανείς δεν μπορεί να αποκλείσει το να περάσει κάποια στιγμή στη δικαιοδοσία του Υπερταμείου ο κρατικός Φορέας που επιδιώκει ο Δήμαρχος Πατρέων, κάτι που πρέπει να αποτραπεί, ενόψει της αρνητικής διεθνούς εμπειρίας των ιδιωτικοποιήσεων υδρευτικού νερού.

Σε ό,τι αφορά στον Αχελώο αξίζει να σημειώσουμε ότι ο εκπρόσωπος της Επιτροπής Αγώνων κατά της εκτροπής ζήτησε να αφαιρεθεί η αναφορά στην εκτροπή, έστω και ως δευτερεύοντος σεναρίου.

Η γενική εικόνα των Υδάτων της ευρύτερης Δυτικής γεωγραφίας της χώρας παρουσιάζεται ικανοποιητική. Υπάρχουν όμως προβλήματα **νιτρορύπανσης**, με κυριότερη περιοχή τη Δυτική Αχαΐα, υφαλμύρωσης παράκτιων υπόγειων υδροφορέων, αλλά και για κάποια ποτάμια σε κάτω του επιπέδου της «καλής» κατάστασης ή ακόμη και με «κακή» κατάσταση. Πρόκειται για

Το φράγμα Πείρου - Παραπείρου

τμήματα της ροής του Ερυμάνθιου ποταμού, του Ελισώνα στην Ηλεία, του Λάδωνα, του συστήματος Ανοιξιάτικου - Λουτρού στην περιοχή Αμφιλοχίας.

Οι πιθανότερες αιτίες είναι υπερτροφικά ή γαλακτοκομικά ανεπεξέργαστα απόβλητα. Είναι φανερό ότι απόλυτη προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στην αντιμετώπιση των αιτιών αυτών ή άλλων, που επιβαρύνουν τα παραπάνω ποτάμια συστήματα. Επίσης μεγάλη σημασία έχουν η ουσιαστική εφαρμογή προγραμμάτων για την άρση της **υφαλμύρωσης**, όπου έχει εντοπιστεί, ο σεβασμός των πλημμυρικών πεδίων, η παύση των αμμοληψιών από ενεργές κοίτες (τώρα που τα μεγάλα οδικά έργα ολοκληρώθηκαν, καμιά

δικαιολογία δεν υπάρχει), η διενέργεια τακτικών ελέγχων της ποιότητας των ποτάμιων και λιμνικών υδάτων.

Όλα τα παραπάνω απαιτούν συνεννόηση και συντονισμό των συναρμόδιων υπηρεσιών Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Περιφέρειας και Δήμων. Τα οικονομικά μέσα παραμένουν ανεπαρκή, ο συντονισμός όμως είναι εφικτός, αν αφήσουμε τις δικαιολογίες και υπάρξει βούληση να προλάβουμε τις ρυπάνσεις και άλλες υποβαθμίσεις των υδάτων μας.

Δεν είναι απλά η ευρωπαϊκή μας υποχρέωση να εφαρμόσουμε την Οδηγία 60/2000 για τα νερά, είναι στοιχειώδες καθήκον και γενικότερο συμφέρον μας.

Γιώργος Κανέλλης

ΝΗΣΙΩΤΙΚΕΣ... ΔΡΑΣΕΙΣ

Πιλοτικό πρόγραμμα ευαισθητοποίησης για την προστασία ακτών και θαλασσών σε 4 νησιά, πραγματοποιήσαν το κοινωφελές Ίδρυμα «Αθανάσιος Κ. Λασκαρίδης» με τον Μεσογειακό Σύνδεσμο για τη Σωτηρία των Θαλάσσιων Χελωνών (MEDASSET).

Το πρόγραμμα με τίτλο sweartocare!4islands αφορούσε τη Σίκινο, τη Σέριφο, τη Φολέγανδρο και την Κίμωλο και πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα των αντίστοιχων δήμων.

Μια ομάδα 14 ανθρώπων ταξίδεψε στα τέσσερα νησιά με βασικό στόχο την ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών σε βασικά ζητήματα προστασίας του θαλάσσιου και παράκτιου οικοσυστήματος.

Ο απολογισμός της δράσης αποδεικνύεται εντυπωσιακός. Καθαρίστηκαν 14 παραλίες, ενώ στη Σίκινο και στη Φολέγανδρο πραγματοποιήθηκαν υποθαλάσσιοι καθαρισμοί. Πραγματοποιήθηκαν εκπαιδευτικά προγράμματα σε 12 σχολεία και των δύο βαθμίδων, τέσσερις εκπαιδευτικές συναντήσεις με αλιείς,

τρεις ενημερώσεις ντόπιων για την επιχειρηματικότητα, τέσσερις συναντήσεις με εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και πέντε εξορμήσεις για την προώθηση της πάνινης τσάντας σε επιχειρήσεις, κατοίκους και επισκέπτες.

Στην επιτυχία του προγράμματος συνέβαλαν με τη συμμετοχή τους η «Εναλία», η πρώτη επαγγελματική σχολή αλιείας στην Ελλάδα και ο κοινωφελής οργανισμός «The People's Trust», ο οποίος στοχεύει στην υποστήριξη και ενδυνάμωση νέων επιχειρηματιών.

Οι καθαρισμοί ακτών είναι πολύ σημαντικοί, ωστόσο δεν αρκούν – ιδίως όταν γίνονται χωρίς οι φορείς να μοιράζονται μεταξύ τους τη γνώση που αποκομίζουν από τη δράση στο πεδίο.

Το Ίδρυμα «Αθανασίου Κ. Λασκαρίδη» επιδιώκει να λειτουργήσει καταλυτικά στον χώρο της προστασίας των θαλασσών, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για συνεργασία όσων δραστηριοποιούνται με θεματική τον θαλάσσιο κόσμο, λέει στην «Κ» η κ. Κοσμοπούλου.

“Στα πλαίσια αυτά το ίδρυμα διοργάνωσε ημερίδα, στις 20 Νοεμβρίου στην Αθήνα, με θέμα:

«Καθαρισμοί Ακτών και μετά;» με στόχο φορείς που δραστηριοποιούνται σε όλο το εύρος της προστασίας των θαλασσών και ακτών να αναδείξουν καλές πρακτικές, να ερμηνεύσουν τα δεδομένα που προκύπτουν από τους καθαρισμούς και την ακαδημαϊκή έρευνα και να οργανώσουν από κοινού τα βήματα που εξασφαλίζουν ολοκληρωμένη συνέχεια (ανακύκλωση, recycling, εκπαίδευση, κυκλική οικονομία).

Στην ημερίδα συμμετείχαν μεγάλοι οργανισμοί, ιδρύματα, μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, ερευνητές και εθελοντές, που δραστηριοποιούνται με κοινή θεματική τη θάλασσα και το περιβάλλον, έχοντας όλοι την ελκρινή βούληση για επωφελή συνεργασία σε όλα τα επίπεδα.

Όπως γράφεται σε σχετική ανακοίνωση των διοργανωτών, «ήταν μια πρώτης τάξεως ευκαιρία να πραγματοποιηθεί επανασύνδεση με αγαπημένους φίλους και να γίνουν νέες γόνιμες γνωριμίες με στόχο την κοινή δράση για την προστασία της θάλασσας».

Τρίκαλα και Κοζάνη «κόβουν» το τσιγάρο!

Αυτονόητες(;) αλλά και απρωτοποριακές (για τα ελληνικά δεδομένα) αποφάσεις πήραν πρόσφατα δύο ελληνικές πόλεις: Να συνεργαστούν με όλους τους αρμόδιους τοπικούς φορείς, ώστε να σταματήσει το κάπνισμα σε όλους τους δημόσιους χώρους.

Για τα Τρίκαλα έχουμε ξαναγράψει ότι είναι στην πρωτο-

πορία των βιώσιμων και «έξυπνων» πόλεων πανελληνίως. Να θυμίσουμε μόνο ότι στους δρόμους της έγινε η πιο επιτυχημένη παγκοσμίως πιλοτική χρήση λεωφορείου χωρίς οδηγό, ενώ καθημερινά κυκλοφορούν περίπου 30.000 ποδήλατα, που έχουν γίνει τρόπος ζωής των κατοίκων της.

Η απόφαση ελήφθη στα τέλη του Οκτωβρίου σε μία ευρεία σύσκεψη στο δημαρχείο της πόλης, όπου συμμετείχαν η δημοτική Αρχή και επαγγελματίες και εκπρόσωποι του χώρου εστίασης. Στόχος; Να καινοτομήσουν και πάλι τα Τρίκαλα στα θέματα δημόσιας υγείας.

«Η αλήθεια είναι ότι μιλάμε για το αυτονόητο. Πάμε να τηρήσουμε ένα νόμο που υπάρχει. Το ευθαρρυντικό, όμως, στην προσπάθειά μας είναι ότι μαζί μας έχουμε τους καταστηματαρχες, εκείνους που έχουν τα καφέ και τα εστιατόρια και θέλουν να συμμετάσχουν στην καμπάνια για μία πόλη χωρίς

τσιγάρο. Θέλουμε να έχει μία καθολική εφαρμογή το μέτρο, τώρα που η πλειοψηφία της κοινωνίας είναι πλέον ώριμη να το δεχθεί», εξηγεί στα ΝΕΑ ο δήμαρχος Τρικκαίων Δημήτρης Παπαστεργίου. «Παράλληλα, όπως τονίζει, θα πρέπει η πολιτεία να αλλάξει τον αντικαπνιστικό νόμο, ώστε να είναι πιο αυστηρό το πρόστιμο για όσους καπνίζουν σε εσωτερικούς χώρους».

Ο σχεδιασμός περιλαμβάνει καμπάνιες ενημέρωσης με φυλλάδια, σποτ και άλλες στοχευμένες δράσεις.

Το παράδειγμα των Τρικάλων αποφάσισε να ακολουθήσει και ο Δήμος Κοζάνης. Στις αρχές του καλοκαιριού, με πρωτοβουλία της δημοτικής αρχής, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη με όλους τους φορείς – επαγγελματίες, κοινωνικούς φορείς, Αστυνομία, υπηρεσίες Υγειονομικού – όπου εκφράστηκε η βούληση του δήμου να προχωρήσει στην εφαρμογή του αντικαπνιστικού νόμου.

«Οχι όμως διά της επιβολής, αλλά μέσω της πειθούς και της διαβούλευσης», όπως επισημαίνει.

«Η καμπάνια, σύμφωνα με τον Λ. Ιωαννίδη, πρόκειται να διαρκέσει 1-2 μήνες, όπου στην πραγματικότητα θα προετοιμάζουμε τον κόσμο για την εφαρμογή. Μετά από αυτό το διάστημα, όμως, θα ξεκινήσουν και οι έλεγχοι και τα πρόστιμα από τη Δημοτική Αστυνομία παρά το ελλιπές προσωπικό που διαθέτει».

Και μια ανοικτή πρόσκληση:

Κύριε Πελετίδη, ως Δήμαρχος και ως γιατρός (έχει και αυτό τη σημασία του) θα μπορούσατε να πάρετε τη σχετική πρωτοβουλία, για να γίνουμε η τρίτη πόλη της Ελλάδας που θα «κόψει» το κάπνισμα.

Να είστε σίγουρος ότι μια τέτοια πρωτοβουλία θα εκτιμηθεί δεόντως...

ΝΟΕΜΒΡΙΑΤΙΚΕΣ «ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΜΕΡΕΣ» ΠΡΟΣ ...ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟ!

Στο προηγούμενο τεύχος ευχόμεσταν ολόψυχα να πολλαπλασιαστούν οι **βροχούλες**, που φέτος εδέησαν να εμφανισθούν ...μόλις στο ξεκίνημα του Νοέμβρη, αλλά δεν μπορούσαμε καν να υποψιασθούμε τις ανθρωποκτόνες **πλημμύρες** που θα ακολουθούσαν! Εντούτοις, ακόμα και τώρα, στις αρχές του **Δεκέμβρη**, το ευεργετικό νερό συνεχίζει να πέφτει ηρεμότερο και πάντα πολύτιμο, ενώ λευκή «χιονοπασπάλα» κάλυψε το **Παναχαϊκό** όρος και σηματοδότησε την ...επίσημη έναρξη του **χειμώνα** στη μικρομέγλη πόλη μας.

Διάφορες «παγκόσμιες ημέρες» γιορτάστηκαν και φέτος μέσα στο Νοέμβρη, για να μας τραβήξουν την προσοχή σε ευαίσθητα θέματα, που άπτονται του περιβάλλοντος και της ζωής μας γενικότερα, όπως: στις **10 Νοεμβρίου** η «**Παγκόσμια Ημέρα της Επιστήμης για την Ειρήνη και την Ανάπτυξη**», που καθιερώθηκε το 1999 από τη Γενική Συνέλευση της **UNESCO** και μας δίνει την ευκαιρία να σκεφθούμε ότι από την **αγροτική παραγωγή** ως την **ιατρική** και από την **αιεφόρο ενέργεια** ως τη **διαχείριση των υδάτων**, τα επιστημονικά και τεχνολογικά επιτεύγματα είναι σημαντικά για την **κοινωνική** και **οικονομική ανάπτυξη** της ανθρωπότητας.

Από **18 έως 26 Νοεμβρίου** γιορτάστηκε πάλι η **Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Μείωσης Αποβλήτων**, που είναι η μεγαλύτερη ευρωπαϊκή καμπάνια του είδους και όπου συμμετείχαν πολλές ευρωπαϊκές πόλεις. Κύριο σύνθημα «**Το καλύτερο απόβλητο**

Πετυχημένη αφίσα για την Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Μείωσης Αποβλήτων

είναι αυτό που ...δεν παράχθηκε ποτέ» και για αυτό πρέπει να δίνουμε μεγαλύτερο βάρος ιεραρχικά: στην **πρόληψη**, στην **ελαχιστοποίηση** του **όγκου** των **αποβλήτων**, στην **επαναχρησιμοποίηση** και τέλος, ως τέταρτη, και όχι ως ...καλύτερη επιλογή, στην **ανακύκλωση**.

Στις **21 Νοεμβρίου** γιορτάστηκε η **Παγκόσμια Ημέρα Αλιείας**, που καθιερώθη-

κε το 1998 από τις απανταχού αλιευτικές κοινότητες και είναι αφιερωμένη στους ψαράδες όλου του κόσμου. Τη μέρα αυτή αναδεικνύεται η **σημασία της αλιείας** για την οικονομική ευημερία, την κοινωνική συνοχή, αλλά και την **οικολογική ισορροπία**, αφού 800 εκατομ. άνθρωποι παγκοσμίως, κυρίως σε **αναπτυσσόμενες χώρες**, επιβιώνουν άμεσα από αυτήν. Επίσης, διαδίδεται το μήνυμα ότι ως **καταναλωτές** έχουμε τη δύναμη με τις επιλογές μας να **προστατεύσουμε** τη θάλασσα και τα ψάρια, στηρίζοντας τους ψαράδες και διασφαλίζοντας ότι λόγω της **υπεραλίευσης** δε θα χαθεί το επάγγελμά τους, και, μαζί με αυτό, αιώνες παράδοσης.

Τέλος, την **Παρασκευή** μετά την **Ημέρα των Ευχαριστιών** στη Βόρεια Αμερική και το **τελευταίο Σάββατο** του Νοεμβρίου στην Ευρώπη γιορτάστηκε(;) «**Η Ημέρα Αντικαταναλωτισμού**» (**Buy Nothing Day**), που μας καλεί να αναλογισθούμε ...έστω και για μία μέρα(!) τη σχέση της **κατανάλωσης** με την **καταστροφή του περιβάλλοντος** και τη **φτώχεια**, όταν το 20% του παγκόσμιου πληθυσμού (βλ. πλούσιες χώρες Δύσης), καταναλώνουν το 80% των πόρων της Γης! Επίσης, οι **Βρετανοί** διοργανωτές της Γιορτής ξεκίνησαν μια νέα καμπάνια αντικαταναλωτισμού και μας προτρέπουν σε κάτι ακόμα ...πιο δύσκολο: «**Να μην αγοράσουμε τίποτα τα Χριστούγεννα**» (**Buy Nothing Christmas**). ...Αλλά γίνονται γιορτές χωρίς «μπουναμάδες»;

ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΟΧΗΜΑ ΑΠΟ ΑΝΑΚΥΚΛΩΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ ΕΣΠΑΣΕ ΤΟ ΡΕΚΟΡ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ!

Η εταιρεία **IT Asset Partners Inc. (ITAP)**, με έδρα την **Καλιφόρνια** των ΗΠΑ, κατασκεύασε **ηλεκτρικό όχημα** ικανό να καλύψει απόσταση 1.600 χιλιομέτρων με **μία μόνο φόρτιση της μπαταρίας** του, επίδοση που έσπασε το προηγούμενο ρεκόρ των 1.298 χιλιομέτρων, το οποίο είχε σημειωθεί στην **Ιαπωνία** το 2013.

Αξιοσημείωτο, επίσης, είναι ότι το αυτοκίνητο αυτό (μια τροποποιημένη BMW) κατασκευάστηκε κατά **90%** από **ανακυκλωμένα ηλεκτρονικά απόβλητα** και έτσι το κόστος κατασκευής του ήταν μόνο 13.000 δολάρια. Όμως η κατασκευάστρια εταιρεία δεν φαίνεται

έτοιμη να βγει στην αγορά ηλεκτρικών οχημάτων στο εγγύς τουλάχιστον μέλλον.

Ωστόσο, η επίδοση ρεκόρ αναδεικνύει την αξία της επένδυσης στην **καλύτερη ανακύκλωση**, ειδικά των ηλεκτρονικών αποβλήτων, αφού «ο σκοπός αυτού του μοναδικού αυτοκινήτου είναι να παρουσιάσει την υβριδική ανακύκλωση και να αποδείξει στον κόσμο τις εκπληκτικές δυνατότητες που προκύπτουν από την ανακύκλωση ηλεκτρονικών αποβλήτων», όπως δήλωσε και ο εκπρόσωπος της εταιρείας.

Αξίζει να σημειωθεί, επίσης, ότι τα ηλεκτρονικά απόβλητα είναι η ταχύτερα **αναπτυσσόμενη κατηγορία**

Το ηλεκτρικό αυτοκίνητο είναι φιλικό προς το περιβάλλον

αποβλήτων στις Ηνωμένες Πολιτείες σήμερα. Μάλιστα, πολλοί είναι οι ερευνητές, που εργάζονται τώρα για καλύτερους τρόπους **αξιοποίησης** και ανακύκλωσης των ηλεκτρονικών αποβλή-

των, όπως π.χ. με **μύκητες**, που μπορούν να εξαγάγουν το **λίθιο** και το **κοβάλτιο** από παλιές **μπαταρίες**. Εντούτοις, αυτές οι καινοτομίες βρίσκονται ακόμα σε πειραματικό επίπεδο.

ΤΟ 2018 ΟΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ;

Εκπρόσωποι σχεδόν από 200 χώρες συγκεντρώθηκαν στη **Βόνη** από **6 έως 19 του Νοέμβρη**, όπου διεξήχθη η **23^η Διάσκεψη του ΟΗΕ για το Κλίμα (COP 23)** υπό την προεδρία των **νησιών Φίτζι**. Εκεί οι διαπραγματευτές άρχισαν να διαμορφώνουν τους κανόνες υλοποίησης της **συμφωνίας του Παρισιού**, που αναμένεται να εφαρμοστεί από το **2020**: πώς οι χώρες λογοδοτούν για τις ενέργειές τους, τι ακολουθείται για την οικονομική βοήθεια, που υποσχέθηκαν οι πλούσιες χώρες, κ.ά. Ωστόσο, οι τελικές ρυθμίσεις θα γίνουν στην **COP 24**, που θα διεξαχθεί τον **Δεκέμβριο του 2018** στο **Κατοβίτσε της Πολωνίας**.

Στη διάσκεψη, οι χώρες συμφώνησαν στη διεξαγωγή ενός έτους «**διαλόγου**» μέχρι τότε, ώστε να μπορέσουν να καταρτίσουν στα τέλη του 2018 ένα **συλλογικό απολογισμό** των εκπομπών των αερίων, που προκαλούν το **φαινόμενο του θερμοκηπίου**. Ο διάλογος αυτός θα πρέπει να είναι «εποικοδομητικός, στραμμένος προς τις λύσεις» και να μην στοχεύει κανέναν, προειδοποιεί η απόφαση που υιοθετήθηκε.

Για άλλη μια φορά, παρέμεινε ασαφές αν πράγματι οι **πλούσιες χώρες** θα διαθέτουν το ποσό των **100 δισ. δολαρίων ετησίως** έως το 2020, που έχουν υποσχεθεί, ώστε οι φτωχότερες χώρες να αντιμετωπίσουν την **κλιματική αλ-**

Έγινε στη Βόνη η 23η Διάσκεψη του ΟΗΕ για το Κλίμα

λαγή. Η δε **κυβέρνηση Τραμπ**, η οποία επιβεβαίωσε την πρόθεσή της να αποχωρήσει από τη συμφωνία, κάτι που δεν θα μπορεί να γίνει επίσημα πριν από το τέλος του 2020, έχει ήδη ανακοινώσει ότι δεν θα καταβάλει τα χρήματα που είχε υποσχεθεί ο πρώην πρόεδρος Μπαράκ Ομπάμα, συγκεκριμένα 2 δισεκατ. Δολάρια, που προορίζονταν για το Πράσινο Ταμείο του ΟΗΕ!

ΦΡΑΓΜΑΤΑ ΚΑΤΕΔΑΦΙΖΟΝΤΑΙ ΣΕ ΠΟΤΑΜΟ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ !

Μετά από σχετική απόφαση της γαλλικής κυβέρνησης **δύο μεγάλα φράγματα** στον ποταμό **Σελίν** στη **Νορμανδία** της βόρειας **Γαλλίας** θα **κατεδαφιστούν** για την απελευθέρωση της υδάτινης οδού! Η σπάνια απόφαση, η οποία βρισκόταν υπό διαπραγμάτευση τα τελευταία οκτώ χρόνια, έγινε δεκτή με ενθουσιασμό από τις **περιβαλλοντικές ομάδες**.

Έτσι, στις αρχές του 2018 θα ξεκινήσουν οι εργασίες για την κατεδάφιση των δύο φραγμάτων ύψους 35 και 15 μέτρων, τα οποία εδώ και έναν σχεδόν αιώνα κτίστηκαν εκεί προς παραγωγή **υδροηλεκτρικής ενέργειας**. Οι ειδικοί υποστηρίζουν ότι δεν υπάρχει κίνδυνος **πλημμυρών**, αλλά θα εξακολουθήσουν να διεξάγονται αξιολογήσεις ασφαλείας κατά τη διάρκεια των έργων και μετά από την ολοκλήρωσή τους.

Διάφορες περιβαλλοντικές ομάδες, συμπεριλαμβανομένης της **WWF**, έχουν επιδοκιμάσει την απόφαση, καθώς τα δύο φράγματα **εμποδίζουν** τη **μετα-**

Το φράγμα του ποταμού Σελίν στη Γαλλία, που θα κατεδαφισθεί

νάστευση του **σολομού** και άλλων **θαλάσσιων ζώων** κατά μήκος της πλωτής οδού, μειώνοντας τη βιοποικιλότητα του οικοσυστήματος γύρω από τα 90 χιλιόμετρα μήκους του ποταμού. Μετά την απομάκρυνση των φραγμάτων, η οποία πρόκειται να ολοκληρωθεί το φθινόπωρο του 2019 το νωρίτερο, οι περιοχές κατά μήκος του ποταμού μπορούν να επωφεληθούν από τις αυξημένες ευκαιρίες τουρισμού, συμπεριλαμβανομένου του **ψαρέματος** και των **θαλάσσιων σπορ**.

μικρές ΕΙΔΗΣΕΙΣ από το ΜΕΓΑΛΟ κόσμο

☑ Πρόσφατα, ένα επιστημονικό σύστημα μη επανδρωμένου πανάλαφρου αεροσκάφους (**drone**) με έξι μεγάλες έλικες (εξακόπτερο), πέταξε πάνω από τις **Περουβιανές Άνδεις** φθάνοντας σε **ύψος 4.900 μέτρων** και καταρρίπτοντας έτσι το **παγκόσμιο ρεκόρ** για πτήσεις από τέτοιες συσκευές! Το drone συνέλεξε στοιχεία για την επίδραση της **κλιματικής αλλαγής** στους **παγετώνες** και τις χιονισμένες περιοχές με κάμερες που παίρνουν εικόνες με πολύ μεγαλύτερη λεπτομέρεια από αυτές των **περιβαλλοντικών δορυφόρων**.

☑ Η **Κορνουάλη**, επιδιώκει να γίνει η **πρώτη κομητεία** στη Βρετανία, που θα απαγορεύσει τα πλαστικά **καλαμάκια** μιας χρήσης σε μια προσπάθεια να προστατεύσει τις ακτές της και την τοπική άγρια φύση. Η ιδέα προωθείται από την ομάδα καμπάνιας **Final Straw Cornwall**, η οποία πρότεινε να απαγορευτούν τα πλαστικά καλαμάκια από τα μπαρ, αφού αυτά μπορεί να χρειαστούν εκατοντάδες χρόνια για να αποσυντεθούν. Τα καλαμάκια αποτελούν μία νέα ανησυχία για τους απανταχού της γης **περιβαλλοντολόγους**, οι οποίοι διακαώς επιθυμούν να μειώσουν την **ποσότητα του πλαστικού** που καταλήγει στους ωκεανούς μας.

☑ Η **Ινδία** ξεπέρασε την **Κίνα** ως ο μεγαλύτερος παραγωγός **εκπομπών του τοξικού αερίου διοξειδίου του θείου** στον κόσμο. Χρησιμοποιώντας δορυφορικά δεδομένα της NASA, καθώς και δεδομένα από πρωτογενείς πηγές, όπως οι **σταθμοί παραγωγής ενέργειας**, ερευνητές από τις **ΗΠΑ** και τον **Καναδά** στο Πανεπιστήμιο του **Μέριλαντ** υπολόγισαν ότι οι εκπομπές διοξειδίου του θείου της Κίνας μειώθηκαν κατά 75% από το 2007, ενώ οι εκπομπές της Ινδίας αυξήθηκαν κατά 50% την ίδια περίοδο, ξεπερνώντας την Κίνα, που κρατούσε την αρνητική πρωτιά από το 2005! Ωστόσο, **ο αριθμός των ανθρώπων**, που εκτίθενται σε ρύπανση διοξειδίου του θείου, εξακολουθεί να παραμένει χαμηλότερος στην Ινδία από ό,τι στην Κίνα.

Η ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ

Αφιέρωμα

Επιμέλεια: Γιώργος Βασιλακόπουλος

ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ – Θέση της ΟΙ.ΚΙ.ΠΑ.

Την υποβάθμιση του θεσμού της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Π.Ε.), φαίνεται να επιδιώκει το Υπουργείο Παιδείας με τις προτάσεις που έχει καταθέσει σε διαβούλευση και έχουν προκαλέσει σωρεία αντιδράσεων.

Η Οικολογική Κίνηση Πάτρας, που από την ίδρυσή της (1986) στηρίζει το θεσμό με όλες τις δυνάμεις, με δημόσια ανακοίνωσή της, ενώνει τη φωνή της με τους φορείς της εκπαίδευσης **καταγγέλλοντας** την ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΗ και ΑΚΑΤΑΝΟΗΤΗ απόφαση του Υπουργείου Παιδείας να καταργήσει, κάτω από την ομπρέλα ενός θεσμού πολλαπλών χρήσεων (Κέντρων Αειφορίας), τα πιο ζωντανά και χρήσιμα κομμάτια της Εκπαίδευσης, που δημιουργούν ενεργούς, ευαισθητοποιημένους πολίτες για περισσότερο από 25 χρόνια.

Όπως αναφέρει χαρακτηριστικά στην ανακοίνωση, ο σχεδιασμός από το ΥΠΠΕΘ για το **Νέο Δίκτυο Δομών Υποστήριξης του Εκπαιδευτικού έργου** τοποθετεί τις Σχολικές Δραστηριότητες στα αζήτητα, τις «πετάει» ως κάτι πεπερασμένο και πεπαλαιωμένο, που δεν προσφέρει πλέον κι έχει φθαρεί. Προφανώς οι συντάκτες του νέου σχεδίου δεν συνειδητοποίησαν ότι η εκπαίδευση για το Περιβάλλον, την Υγεία και τον Πολιτισμό είναι εκπαίδευση για την ίδια τη ζωή. Ήδη έχουν προηγηθεί:

Η μείωση κατά 35% των κονδυλίων για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση.

Η κατάργηση της Ευέλικτης Ζώνης στις μεγάλες τάξεις του Δημοτικού.

Ο εξοβελισμός εκτός ωρολογίου προγράμματος της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Η επιλογή να μείνουν κενές 100 θέσεις εκπαιδευτικών στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Ο νόμος για τις επιλογές διευθυντών σχολείων, με τον οποίο παύει πλέον να θεωρείται ως διδακτική υπηρεσία το να υπηρετεί κάποιος εκπαιδευτικός σε Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Υλοποιώντας ένα μη ομολογημένο δημόσια σχέδιο, που τώρα πια αποκαλύπτει τις προθέσεις της για το περιβάλλον και την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, η κυβέρνηση επιχειρεί:

Να μειώσει τους εκπαιδευτικούς, που υποστηρίζουν τα προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και καινοτόμων δράσεων ευρύτερα, καταργώντας τους Υπεύθυνους Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας, Πολιτιστικών και Σχολικών Δραστηριοτήτων των Διευθύνσεων Εκπαίδευσης.

Να μειώσει δραστικά κατά τα 2/3 τα κονδύλια των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Να επιβάλει ασφυκτικό πολιτικό - διοικητικό έλεγχο στα νέα Κέντρα Εκπαίδευσης για την Αειφο-

Δράση προβολής των Περιβαλλοντικών Προγραμμάτων στην Πλ. Γεωργίου Α' στην Πάτρα, με στόχο την ευαισθητοποίηση των πολιτών για την κατάργηση της πλαστικής σακούλας (18/5/2017)

ρία (πρώην Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης) επιβάλλοντάς τους για πρώτη φορά στην ιστορία τους, εδώ και 25 χρόνια, **διοικητικό προϊστάμενο στην τοπική Διεύθυνση Εκπαίδευσης.**

Να περιορίσει δραστικά τις δράσεις των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και μέσω της μείωσης των κονδυλίων για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση.

Είναι εμφανής από όλα αυτά ο στόχος της μείωσης προσωπικού και κονδυλίων, που διατίθενται για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και συνολικά για τις υποστηρικτικές δομές του σχολείου.

Η ΟΙΚΙΠΑ συντάσσεται με τις θέσεις των εκπαιδευτικών, που μοχθούν για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και ζητά:

α) την απόσυρση του συγκεκριμένου σχεδίου ως απαράδεκτου και την κατάρτιση ενός νέου, που θα αναβαθμίζει την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και θα προβλέπει τη διατήρηση και ενίσχυση των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, τη διατήρηση των Υπεύθυνων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και την αναβάθμιση του ρόλου τους,

β) την επαναφορά της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης εντός του Ωρολογίου Προγράμματος και της Ευέλικτης Ζώνης, με ενίσχυση των Διαθεματικών Σχεδίων Εργασίας (Project),

γ) την αναβάθμιση του Τμήματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας σε Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και την κατάρτιση ενός ολοκληρωμένου νομοσχεδίου για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, του οποίου τις βασικές κατευθύνσεις, που τώρα αγνοείται η τύχη τους, επεξεργαζόταν ο αείμνηστος Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Γιάννης Παντής.

ΑΝΑΧΡΟΝΙΣΤΙΚΟΙ ΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ*

Εδώ και καιρό επαναλαμβάνεται στα λόγια η **αναγκαιότητα** της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Π.Ε.), αλλά **στην πράξη αυτό αναιρείται**. Πριν από λίγες μέρες ανακοινώθηκε το σχέδιο του Υπουργείου Παιδείας για τις Νέες Δομές Υποστήριξης του Εκπαιδευτικού Έργου.

Η πρόταση αυτή αιφνιδίασε όλους εμάς, που εργαζόμαστε για την υποστήριξη των Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που υλοποιούνται στα σχολεία για την ευαισθητοποίηση μαθητών και Εκπαιδευτικών σε θέματα Περιβάλλοντος.

Επιχειρούνται αλλαγές που υποβαθμίζουν το έργο και τα λαμπρά αποτελέσματα που έχουν να επιδείξουν οι εκπαιδευτικοί, που εθελοντικά υλοποιούν Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, οι Υπεύθυνοι/ες Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Εισαγωγικό σεμινάριο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (2016)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ

ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Από το 1990 έως σήμερα η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στη χώρα μας αναπτύσσεται σε δύο πεδία δράσης:

Α) Τα Σχολικά Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Νόμος 1892/31-07-1990, παράγραφος 13, άρθρο 111 και Υπ. Απ. 4867/92), τα οποία πραγματοποιούνται σε εθελοντική βάση από τους μάχιμους εκπαιδευτικούς του σχολείου («εντός» του ωρολογίου προγράμματος του σχολείου για την Πρωτοβάθμια και «εκτός» για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση), με την **παιδαγωγική και διοικητική καθοδήγηση των Υπευθύνων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης**.

Η διαδικασία εφαρμογής της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στα Σχολεία βασίζεται στη στήριξη από τον/την **Υπεύθυνο/η Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης** τόσο σε επίπεδο Σχολικής Μονάδας και «εθελοντών» εκπαιδευτικών, όσο και στις μαθητικές ομάδες, που εφαρμόζουν τα πολύμηνα προγράμματα Π.Ε. και τα οποία στοχεύουν στην ανάπτυξη της ιδιότητας του ενεργού πολίτη μαθητή μέσω όλων των φιλοπεριβαλλοντικών δράσεων που αναπτύσσονται.

Οι εκπαιδευτικοί που υπηρετούν ως Υπεύθυνοι Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στις Δ/σεις, εργάζονται και εκτός εργασιακού ωραρίου (απογεύματα, Σαββατοκύριακα και αργίες), οργανώνοντας και εμπνύχωνοντας την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και στηρίζουν την ανάπτυξη προγραμμάτων στα σχολεία.

Β) τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.) (52 στο σύνολο της χώρας), τα οποία: α) επισκέπτονται εκπαιδευτικοί με μαθητικές ομάδες για να συμμετάσχουν σε εκπαιδευτικά projects (από μία έως τρεις ημέρες), με την παιδαγωγική και τη διοικητική καθοδήγηση των Υπευθύνων των Κ.Π.Ε. και των μελών των Παιδαγωγικών τους Ομάδων, β) υλοποιούν επιμορφωτικά σεμινάρια για εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, γ) συντονίζουν σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο θεματικά Δίκτυα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, στα οποία συμμετέχει ιδιαίτερα μεγάλος αριθμός σχολικών μονάδων, δ) έχουν εκπονήσει υποστηρικτικό εκπαιδευτικό υλικό Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης υψηλής ποιότητας, που καλύπτει μια μεγάλη ποικιλία θεμάτων, ε) αναπτύσσουν τοπικές και διεθνείς συνεργασίες.

Οι θεσμοί αυτοί για περισσότερα από 25 χρόνια, αν και δημόσιοι, λειτούργησαν με πολύ εθελοντισμό, μεράκι, όραμα και πολλές θυσίες, ανοίγοντας το σχολείο στη ζωή και τη δράση και συνδέοντάς το με τις τοπικές κοινότητες και την κοινωνία γενικότερα. Το έργο τους ήταν και παραμένει τεράστιο.

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Ο νομός Αχαΐας αναδεικνύεται πρωτοπόρος και βρίσκεται στην κορυφή των καινοτόμων δράσεων. Μόνο τη σχολική χρονιά 2016-17 υλοποιήθηκαν **440** προγράμματα Περιβαλλοντικής

«Κάνε κάτι ΔΡΑΣΤΙΚΟ... Κόψε πια το ΠΛΑΣΤΙΚΟ!!!». Εκδήλωση Βράβευσης του διαγωνισμού κατασκευής ΠΙΑΝΙΝΗΣ ΤΣΑΝΤΑΣ, που δημιούργησαν οι μαθητές/τριες των περιβαλλοντικών ομάδων (25/5/2017)

Εκπαίδευσης στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση με τη συμμετοχή **637** Εκπαιδευτικών και **9.009** μαθητών.

Τα προγράμματα αυτά είναι το πεδίο, όπου δοκιμάζονται από τους εκπαιδευτικούς καινοτόμες πρακτικές, διεπιστημονικές προσεγγίσεις, βιωματικές και ομαδοσυνεργατικές μέθοδοι, αναπτύσσεται η μαθητική πρωτοβουλία, εκφράζονται τα ενδιαφέροντα των μαθητών και καλλιεργείται ήθος, που θα εξυπηρετεί το περιβάλλον και την εξοικονόμηση των φυσικών πόρων, την ευημερία του ατόμου και των τοπικών κοινωνιών.

Είναι, επίσης, το πεδίο πραγματικής άσκησης στις αρχές της δημοκρατίας και τον διάλογο, αφού οι μαθητές παίρνουν απόφαση για το θέμα και το περιεχόμενο των δράσεων και, με τη διαμορφωτική αξιολόγηση, για τον τρόπο συνέχισης της και της σύνδεσης με το κοινωνικό πλαίσιο κάθε περιοχής (άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία).

Τα **αποτελέσματα είναι θεαματικά** και παρόλα αυτά τα εκπαιδευτικά προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Π.Ε.) στα σχολεία, οι υπηρεσίες των Υπευθύνων Π.Ε. και το πρωτοποριακό έργο των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ) **αντί να ενισχυθούν, υποστηριχθούν και προωθηθούν** περαιτέρω, **με βάση την πρόταση του ΥΠΠΕΘ** οδηγούνται σε συρρίκνωση, γραφειοκρατία και με τον συγκεντρωτισμό των υποστηρικτικών δομών τους σε πιασγύρισμα.

Ο ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ - ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Η δημιουργία ενός **Κέντρου Εκπαίδευσης για την Αειφορία (Κ.Ε.Α)**, που προτείνεται στο νέο σχέδιο του ΥΠΠΕΘ για τις «Νέες Δομές Υποστήριξης του Εκπαιδευτικού Έργου» να λειτουργήσει **στελεχωμένο με 5 άτομα** στη θέση του μέχρι σήμερα Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.) στην Κλειτορία έρχεται να αντικαταστήσει τους 6 Υπευθύνους Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας & Πολιτιστικών Θεμάτων) που υποστηρίζουν και προωθούν τα Προγράμματα Σχολικών δραστηριοτήτων (Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας & Πολιτιστικών Θεμάτων) στα **450** σχολεία της Αχαΐας

και τους 7 Εκπαιδευτικούς (Παιδαγωγική Ομάδα και Υπεύθυνο), που μέχρι σήμερα στελεχώνουν το ΚΠΕ Κλειτορίας.

Το Κ.Ε.Α. Κλειτορίας - με 5 μόνο Εκπαιδευτικούς - θα πρέπει να μπορεί να εξυπηρετήσει τα **450** Σχολεία, τους **43.336** μαθητές/τριες και τους **4.537** Εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Αχαΐας, το **35%** των οποίων υλοποιεί προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων (Περιβαλλοντικής, Αγωγής Υγείας, Πολιτιστικά) **κάθε** σχολική χρονιά, και να συντονίζει τα **περισσότερα από 1500** Προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων (Περιβαλλοντικής, Αγωγής Υγείας, Πολιτιστικά) που υλοποιούνται κάθε χρόνο στα σχολεία της Αχαΐας.

Η λειτουργία ενός τέτοιου Κέντρου (Κ.Ε.Α), υποστελεχωμένου με 5 εκπαιδευτικούς, σε μεγάλη απόσταση (113 χλμ σε ορεινή απομονωμένη περιοχή) από τη λειτουργία του κύριου όγκου των Σχολείων της Αχαΐας και σε απόσταση 2 ωρών από τους κύριους φορείς συνεργασίας (διοικητικές δομές, τοπική αυτοδιοίκηση, πανεπιστήμιο, ερευνητικά κέντρα, ΜΚΟ, κ.ά.) και τα κέντρα λήψης αποφάσεων στην Πάτρα, παρά τις υποσχέσεις για αναβάθμιση, μόνο συρρίκνωση και υποβάθμιση του θεσμού της Περιβαλλοντικής μπορεί να επιφέρει. Το πρόβλημα αντιμετωπίζει όχι μόνο η Αχαΐα, αλλά το 55% των νομών πανελλαδικά.

Θεματική ξενάγηση και περιβαλλοντική διαδρομή Εκπαιδευτικών στα πλαίσια ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ στο χώρο του Ρωμαϊκού Υδραγωγείου Πάτρας (18/3/2017)

Συγκεκριμένες προτάσεις βελτίωσης του προτεινόμενου σχεδίου έχουν ήδη υποβληθεί στο ΥΠΠΕΘ από τους/τις Υπευθύνους/ες Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, τους/τις Εκπαιδευτικούς των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και από την Πανελλήνια Ένωση Εκπαιδευτικών για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε.).

ΘΑ ΣΥΝΕΧΙΣΟΥΜΕ όλοι μαζί (οι Εκπαιδευτικοί που υλοποιούν Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, οι Υπεύθυνοι Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και οι Εκπαιδευτικοί των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης) να προσπαθήσουμε για την **αναβάθμιση του θεσμού της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και τη ριζική τροποποίηση του προτεινόμενου αναχρονιστικού, αναίτιου και ανώφελου** σχεδίου του ΥΠΠΕΘ για τις «Νέες Δομές Υποστήριξης του Εκπαιδευτικού Έργου».

*Πηνελόπη Σακοβέλη & Ιωάννα Παπαϊωάννου
Υπεύθυνες Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
Πρωτοβάθμιας & Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Αχαΐας

Οφέλη στις τοπικές κοινωνίες από τις ΑΠΕ

Εκτός από τους Δήμους, που στα διοικητικά όριά τους έχουν εγκατασταθεί Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, κυρίως αιολικά πάρκα, μεγάλη είναι η ενίσχυση που προσφέρει η διανομή του λεγόμενου «τέλους 1%» και στους οικιακούς καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας που διαμένουν σε περιοχές (τις πρώην κοινότητες) της Ελλάδας, όπου λειτουργούν αιολικά πάρκα. Πρόκειται για ποσά, που από τον Ιούνιο του 2010 παρακρατούνται από τις πληρωμές προς τα αιολικά πάρκα, με σκοπό να μειώσουν το λογαριασμό ρεύματος των καταναλωτών. Αντίστοιχες παρακρατήσεις γίνονται από τα μικρά υδροηλεκτρικά (ΜΥΗ) και τους σταθμούς βιομάζας.

Το συνολικό ποσό, διαβάζουμε σε ανακοίνωση της Επιστημονικής Ένωσης Αιολικής Ενέργειας (ΕΛΕΤΑΕΝ), ανέρχεται σε **31 εκατομμύρια ευρώ**. Από αυτό έχουν ήδη διανεμηθεί ή διανέμονται αυτή την περίοδο 17,7 εκατομμύρια ευρώ και αφορούν στη λειτουργία των έργων έως το τέλος του 2014. Αναμένεται και η διανομή των υπολοίπων ποσών, που έχουν παρακρατηθεί έως τον Ιούνιο 2017 (άλλα 13,3 εκατομμύρια ευρώ).

- Ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα συμπεράσματα από την επεξεργασία των αναλυτικών στοιχείων που δημοσιεύει ο ΔΕΔΔΗΕ:
- Από τους ΟΤΑ της χώρας, τα μεγαλύτερα ποσά έχουν εισπραχθεί συνολικά από τους καταναλωτές στους Δήμους:
- Καρύστου **Ευβοίας** (1,5 εκατ. ευρώ)
- Σητείας **Κρήτης** (1,1 εκατ. ευρώ) και
- Αρριανών **Ροδόπης** (1,05 εκατ. ευρώ)

Ιδιαίτερα ευνοημένοι είναι οι κάτοικοι μι-

Το αιολικό πάρκο στο Παναχαϊκό

κρών ορεινών κοινοτήτων της Ελληνικής επαρχίας. Σε αυτές τις κοινότητες με πάνω από 100 δικαιούχους, η εικόνα έχει ως εξής:

- Στην κοινότητα **Αισύμης Έβρου** ο μέσος όρος που έλαβε ο κάθε δικαιούχος καταναλωτής είναι 3.368 ευρώ
- Στην κοινότητα **Κομίτου Ευβοίας** ο μέσος όρος ανά δικαιούχο είναι 3.020 ευρώ
- Στην κοινότητα **Κέχρου Ροδόπης** ο μέσος όρος ανά δικαιούχο είναι 2.184 ευρώ. Στην κοινότητα **Παραδεισίου Ευβοίας** ο μέσος όρος ανά δικαιούχο είναι 1.836 ευρώ

Σημειώνεται ότι σε μικρότερες κοινότητες τα ποσά ανά δικαιούχο μπορεί να είναι πολύ μεγαλύτερα. Για παράδειγμα στην Κρήτη, στο **Μητάτο Σητείας** ο μέσος όρος ανά δικαιούχο είναι 15.089 ευρώ. Στην **Πιτίτσα Δήμου Πατρέων** ο μέσος όρος είναι 7.001 ευρώ.

Τα ανωτέρω ποσά αφορούν στη μέση συνο-

λική καταβολή που έλαβε ο κάθε ένας δικαιούχος για την περίοδο 6/2010-2014. Όπως αναφέρθηκε, σύντομα θα διανεμηθούν και τα ποσά που έχουν ήδη συγκεντρωθεί για την περίοδο από το 2015. Από εκεί και πέρα, οι καταβολές θα συνεχίζονται με τη μορφή μειώσεων στους λογαριασμούς κατανάλωσης για όλη τη διάρκεια λειτουργίας αιολικών πάρκων.

Με βάση τα ανωτέρω, τα ποσά των καταβολών, που θα επαναλαμβάνονται κάθε έτος στις παραπάνω κοινότητες με πάνω από 100 δικαιούχους, είναι τουλάχιστον 240-750 ευρώ/έτος για τον κάθε ένα δικαιούχο οικιακό καταναλωτή ρεύματος, για όλα τα χρόνια που θα λειτουργούν τα αιολικά πάρκα. Στην πραγματικότητα τα ποσά μπορεί να είναι μεγαλύτερα, διότι, εν τω μεταξύ, έχουν εγκατασταθεί και αναμένεται να εγκατασταθούν και άλλα αιολικά πάρκα.

Γιώργος Κανέλλης

Ο ΔΗΜΟΣ ΔΕΝ ΤΗΡΕΙ ΤΗ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ

Ανακοίνωση του Δικτύου για την Προστασία από την Ηχορρύπανση

Για ολιγωρία εγκαλούν το Δήμο της Πάτρας τα μέλη του Δικτύου για την Προστασία από την Ηχορρύπανση, μετά από την απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που αποδέχεται σχετική προσφυγή τους, και την καθυστέρηση υλοποίησης αυτής της απόφασης από το Δήμο.

Το θέμα αφορά στην Κανονιστική απόφαση του Δήμου, που, αγνοώντας το νόμο, επέτρεψε τη συνέχιση της παράνομης ανάπτυξης τραπεζοκαθισμάτων στο δρόμο της Ηφαιστου για δύο χρόνια, παρά τις αντιδράσεις των περιόικων και των πολιτών.

Όπως αναφέρει το Δίκτυο, ο Δήμος για πάνω από 3 μήνες δεν έκανε καμία

ενέργεια και οι παρανομίες συνεχίζονται. Ο Συνήγορος του Πολίτη, (Σ.τ.Π.), στον οποίο απευθυνθήκαμε, διαπίστωσε την παρανομία και έστειλε έγγραφο (σε όλες τις αρμόδιες αρχές) να αναφέρουν αν και γιατί δεν εφαρμόζεται ο νόμος.

Μετά από αυτό ο Δήμος Πάτρας, αντί να παραδεχθεί ότι ήταν λάθος η παράταση της παρανομίας και να διορθώσει την Κανονιστική, στέλνει στους πολίτες (μόνο;) δήθεν διευκρινίσεις ότι «οποιαδήποτε άδεια κατάληψης κοινοχρήστων χώρων για ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων επί πεζοδρόμου, σύμφωνα με το άρθρο 7.1.3 της υπ' αριθμ. 243/5.4.2017 Κανονιστικής Απόφασης πεζοδρόμων και πλατειών στο Ιστορικό Κέντρο, χορηγείται ή έχει χορηγηθεί υπό την προϋπόθεση ούτως ή άλλως της εξασφάλισης, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 52907/2009 απόφαση του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέρ-

γιας και Κλιματικής Αλλαγής, λωρίδας ελαχίστου πλάτους 3,5 μ. για την προσπέλαση και εξυπηρέτηση οχημάτων έκτακτης ανάγκης π.χ. πυροσβεστικά, ασθενοφόρα κ.λπ.»

Η διευκρίνιση αυτή οδηγεί σε ακόμα μεγαλύτερη σύγχυση χωρίς να απαλλάσσει το Δήμο της Πάτρας από τις καίριες ευθύνες του. Ας αναγνωρίσει ο Δήμος το λάθος του και ας πάρει τη σωστή απόφαση.

Να σημειώσουμε επίσης ότι, καθώς η υπόθεση έχει φτάσει και στο Συνήγορο του Πολίτη, αναμένονται οι αντιδράσεις και ενέργειες και των άλλων φορέων, στους οποίους απευθύνεται ο Σ.τ.Π., για να πάψουν οι αυθαιρεσίες και παρανομίες σε βάρος των πολιτών.

ΔΙΚΤΥΟ ΦΟΡΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΗΧΟΡΡΥΠΑΝΣΗ

ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ ΣΤΗ ΔΥΤ. ΑΤΤΙΚΗ - ΑΙΤΙΕΣ ΜΕ ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ...

Πολύ μελάνι χύθηκε αυτές τις μέρες, για τα αίτια αυτής της ανείπωτης τραγωδίας με τους τουλάχιστον 23 νεκρούς, τις χιλιάδες των κατοικιών και επαγγελματικών χώρων κατεστραμμένες και τις δεκάδες χιλιάδες των συμπολιτών μας σε κατάσταση απόγνωσης.

Έφτασαν κάποιοι να μιλούν για το αίτιο της κλιματικής αλλαγής, προφανώς για να αποσεισουν τις δικές τους ευθύνες...

Πράγματι η κλιματική αλλαγή μπορεί να κάνει πιο έντονα τα καιρικά φαινόμενα και πιο ραγδαίες τις βροχοπτώσεις.

Δεν ευθύνεται όμως:

- Για την αποψίλωση των βουνών και την μη έγκαιρη αναδάσωσή τους, ώστε να δημιουργηθούν «φυσικοί φράκτες», που θα συγκρατήσουν την ορμή των νερών και το έδαφος από τη διάβρωση.

- Για το μπάζωμα ή τον περιορισμό της κοίτης των ρεμάτων, που χιλιάδες χρόνια τώρα η φύση δημιούργησε, ως «διαύλους» παροχέτευσης των βρόχινων νερών στη θάλασσα.

- Για τη δόμηση κατοικιών ή άλλων εγκαταστάσεων μέσα σε ρέματα ή μπαζωμένους χειμάρρους, που λειτουργούν ως νάρκες μελλούμενες να «εκραγούν», με ή χωρίς οικοδομικές άδειες, αφού είναι κανόνας πλέον η νομιμοποίηση αυθαίρετων...

Και, για να γίνουμε πιο συγκεκριμένοι σχετικά με την πολύπαθη περιοχή:

Οι χιλιάδες τόνοι λάσπης και νερού, που έπνιξαν τη Μάνδρα και μπάζωσαν την παραλία της Νέας Περάμου, κατέβηκαν από το βουνό Πατέρας, και ήταν αποτέλεσμα της διάβρωσης, μετά από τις μεγάλες πυρκαγιές του καλοκαιριού, που κατέστρεψαν τη βλάστηση στο βουνό, το οποίο συγκρατούσε το έδαφος και απορροφούσε ένα μεγάλο μέρος της βροχής.

Στη Μάνδρα, συγκεκριμένα, όπου συντελέστηκε η πρόσφατη τραγωδία, υπάρχουν δύο ρέματα, οι «Σούρες», το μεγαλύτερο, και της Αγίας Αικατερί-

νης, το μικρότερο.

Οι «Σούρες» έχουν δεχτεί τη μεγαλύτερη αλλοίωση, με δεκάδες τετραγωνικά μέτρα του χειμάρρου να έχουν χτιστεί είτε με νόμιμα είτε με αυθαίρετα κτίσματα.

Η κοίτη έχει μειωθεί δεκάδες μέτρα, ενώ ένα μεγάλο κομμάτι του ρέματος έχει υπογειοποιηθεί και περνά μέσα από μικρούς αγωγούς.

Ο μεγαλύτερος «καταπατητής» είναι ο ίδιος ο Δήμος, ο οποίος έχει χτίσει μέσα στο ρέμα, ένα εργοτάξιο για τα απορριμματοφόρα!

Το δεύτερο ρέμα, αυτό της «Αγίας Αικατερίνης», αν και μικρότερο, αποδείχτηκε και το πιο θανατηφόρο. Αστοχίες τεχνικών υπηρεσιών έχουν μειώσει τη φυσική κοίτη του, με αποτέλεσμα τη συχνή υπερχειλίση του με τα γνωστά αποτελέσματα.

ΕΥΘΥΝΕΣ ΜΕ ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ

Για να πάρουμε μια γεύση των εγκληματικών πράξεων, που συντελέστηκαν στο παρελθόν σχετικά με το θέμα, να αναφέρουμε ότι, όπως γράφτηκε στον τύπο, το 2003, παραμονές των Ολυμπιακών αγώνων, αποφασίστηκε η επέκταση της πόλης της Μάνδρας επάνω στο ρέμα, με όλες τις νόμιμες διαδικασίες και τη σύμφωνη γνώμη Νομαρχίας και Δήμου!

Η απόφαση αυτή εγκρίθηκε από τους τότε Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ και Υπουργό Γεωργίας με υπογραφές κλπ.

Η διάθεση για άμεση ένταξη νέων εκτάσεων στο real-estate παραμονές Ολυμπιακών Αγώνων δεν επέτρεψε να ληφθούν μέτρα, δηλαδή να «σπαταληθεί» γη σε τέτοιο προνομιακό σημείο, ώστε να αφεθεί η κοίτη ελεύθερη...

Να κλείσουμε με ένα μακάβριο διαχρονικό απολογισμό των τελευταίων 50 χρόνων:

Νοέμβρης, το 1961, όταν η θεομηνία πλήττει την Αττική. **Οι νεκροί φτάνουν τους 43, οι άστεγοι τους 4.000.**

Νοέμβρης, το 1977, όταν η θεομηνία πλήττει την Αθήνα. **Οι νεκροί ανέρχονται στους 37.**

Νοέμβρης 2017, σήμερα, 23 νεκροί. Όλα αυτά αποτελούν, φυσικά, το ... «χρονικό ενός προαναγγελθέντος θανάτου», όταν μόνο στην Αττική στα μέσα του 19^{ου} αιώνα υπήρχαν **700 ποτάμια και ρέματα**, το 2000 είχαν απομείνει 70 και σήμερα είναι λιγότερο από 50...

ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ για την εκπόνηση ολοκληρωμένου αντιπλημμυρικού σχεδιασμού σε όλα τα αστικά κέντρα και η άμεση χρηματοδότηση των αναγκαίων έργων είναι περισσότερο παρά ποτέ επείγον, παράλληλα με το φρένο στη νομιμοποίηση των αυθαίρετων.

Γιατί αυτός ο κύκλος αίματος και καταστροφών πρέπει κάποτε να σταματήσει...

ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΝΕΡΟ ΔΕΝ ΠΑΙΡΝΕΙ ΖΩΣ, ΔΙΝΕΙ ΖΩΗ...

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΚΕΔΕ

Ψήφισμα εξέδωσε η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ) σχετικά με τις πλημμύρες στη Δυτική Αττική. Αφού εκφράζει την αλληλεγγύη στους πληγέντες, καταλήγει, μεταξύ άλλων:

«...Οι τραγικές συνέπειες των πλημμυρικών φαινομένων στη Μάνδρα, αλλά και την υπόλοιπη Ελλάδα, αναδεικνύει για άλλη μια φορά την αναγκαιότητα αποτελεσματικής αντιπλημμυρικής θωράκισης της χώρας μας.

Αναδεικνύει επίσης την ανάγκη να προχωρήσει άμεσα η μεταρρύθμιση στη λειτουργία του Κράτους και της Δημόσιας Διοίκησης, προκειμένου να ξεπεραστεί το σημερινό αναχρονιστικό πλαίσιο και η αλληλεπικάλυψη ευθυνών, που οδηγεί σε τραγικά αποτελέσματα.

Απαιτείται απλοποίηση, ξεκαθάρισμα αρμοδιοτήτων, διασφήνιση ρόλων και περιορισμός της γραφειοκρατίας, έτσι ώστε

για ένα έργο, μία μελέτη, να μην είναι συναρμώδιοι οι Δήμοι, τα Υπουργεία, τα Δασαρχεία, οι Περιφέρειες και στο τέλος να μην γίνεται τίποτε.

Η Ελλάδα και οι πολίτες χρειάζονται ένα αποτελεσματικό Κράτος, που θα λειτουργεί με κανόνες διαφάνειας κι αποτελεσματικότητας...»

Καλές οι επισημάνσεις, αλλά απουσιάζει η αυτοκριτική, για Δήμους (όπως της Μάνδρας εν προκειμένω), που έβαλαν την υπογραφή τους ή ανέχθηκαν μπαζώματα ρεμάτων, αυθαίρετες δομήσεις κλπ.

Ας ελπίσουμε ότι από εδώ και πέρα τα παθήματα θα γίνουν μαθήματα...

Η ελληνική φύση εμπνέει Πολωνούς ζωγράφους

επιμέλεια: Παναγιώτης Χαλούλος

<http://users.ach.sch.gr/pchaloul/>

<http://blogs.sch.gr/pchaloul>

Στην Αθήνα το Νοέμβριο φιλοξενήθηκε στο Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης η έκθεση ζωγραφικής «ΕΛΛΑΔΑ: ΕΜΠΝΕΥΣΗ ΠΟΛΩΝΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ». Μεγάλο μέρος των έργων της έκθεσης δημιουργήθηκε χάρη στη συμμετοχή των Πολωνών καλλιτεχνών στα διεθνή συμπόσια «Εντυπώσεις από την Ελλάδα», που διοργανώνει η Πολωνή ζωγράφος Έλενα Ζαντρέικο, η οποία ανέλαβε την προετοιμασία και την επιμέλεια της έκθεσης αυτής μαζί με την επίσης ζωγράφο Μαργαρίτα Κοβάλσκα - Πεταλίδου. Στα συμπόσια αυτά η Ελλάδα αποτέλεσε την έμπνευση στην καθημερινή ζωή, εργασία και δημιουργία των Πολωνών καλλιτεχνών, από τους οποίους άλλοι ζουν στην Πολωνία και άλλοι ζουν στην Ελλάδα, κάποιοι μάλιστα πολλά χρόνια και είναι σπουδαίο να διαπιστώνουμε πόσο η ελληνική φύση εντυπωσιάζει, επηρεάζει και εμπνέει ξένους

καλλιτέχνες.

Η έκθεση παρουσίασε έργα Πολωνών δημιουργών, τους οποίους ένωσε η αγάπη για τη χώρα μας. Τα έργα, με διαφορετικές τεχνικές – εμπρεσιονιστικές μέχρι μεικτή τεχνική διαφόρων υλικών – για κάθε καλλιτέχνη, παρουσιάζουν την ομορφιά της Ελλάδας, την πολυποικιλότητα και τη μοναδικότητά της. Βραχώδη θαλασσινά τοπία από τα ελληνικά πελάγη, νησιώτικοι οικισμοί του Αιγαίου, εκκλησιάκια, αυλές με τις γνωστές γλάστρες, γνώριμα σημάδια της ελληνικής υπαίθρου.

Στο έργο μεικτής τεχνικής της Ropelska Barbara, Πάρος, ο κυματισμός του επικολημένου και επιζωγραφισμένου υφάσματος στην επιφάνεια του πίνακα δίνει πολύ ωραία την εντύπωση των ισχυρών ανέμων, που πνέουν συχνά στα νησιά των Κυκλάδων...

Ropelska Barbara, Πάρος

Kowalska Petalidou Krystyna, Ζάκυνθος

Kroplewski Benedykt, Ευτυχημένο σπίτι στη Χίο

Zadrejko Helena, Γαργαλιάνοι

Jędrzejak Wiktor, Φυτά σε γλάστρες στα Μεστά Χίου

«Πέρα από το πανταχού παρόν, λευκό και γαλάζιο, αναφέρει η πρέσβης Άννα Μπαρμπάζακ, η Ελλάδα έχει και άλλα, διαφορετικά πρόσωπα – άλλο στο βόρειο τμήμα της χώρας, άλλο στις κεντρικές χερσαίες περιοχές και ακόμα άλλο στα νησιά. Τα έργα των Πολωνών καλλιτεχνών παρουσιάζουν επίσης την εικόνα της καθημερινής Ελλάδας, της πραγματικότητας που αλλάζει επηρεασμένη από τον χρόνο και διάφορα γεγονότα, τα οποία αποτελούν κοινές εμπειρίες των δυο λαών».

Σχέσεις Ελλήνων και Πολωνών

Παρότι η Πολωνία και η Ελλάδα είναι γεωγραφικά απομακρυσμένες χώρες, οι αμοιβαίες σχέσεις των δύο λαών είναι εξαιρετικά δυνατές. Ήδη από τον απελευθερωτικό αγώνα του 1821 πολέμησαν σε σημαντικές μάχες, όπως στην υπεράσπιση του Μεσολογγίου και τη μάχη του Πέτα, μαζί με τους Έλληνες αρκετοί Πολωνοί φιλέλληνες. Μετά το 1949, με τη λήξη του εμφύλιου πολέμου, περισσότεροι από 13.000 Έλληνες έφτασαν στην Πολωνία. Μετά την επιβολή του στρατιωτικού νόμου στην Πολωνία το 1981, μερικές εκατοντάδες Πολωνοί αποφάσισαν να ζητήσουν άσυλο στην Ελλάδα, ενώ μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1990 ο πληθυσμός της πολωνικής διασποράς ανερχόταν, σύμφωνα με εκτιμήσεις, σε 50.000 άτομα, κατ' άλλους σε 100.00, ενώ σήμερα υπολογίζονται σε 13.000. Κατά το τρέχον έτος σχεδόν ένα εκατομμύριο Πολωνοί επισκέφτηκαν την Ελλάδα. Οι περισσότεροι έρχονται ως τουρίστες. Όμως αρκετοί Πολωνοί συνδέονται με την Ελλάδα με επαγγελματικούς,

επιχειρηματικούς, επιστημονικούς ή καλλιτεχνικούς δεσμούς. Η Ελλάδα αποτελεί το δεύτερο σπίτι για ένα μεγάλο αριθμό Πολωνών, οι οποίοι μαγεμένοι από την ομορφιά της, αποφάσισαν να μείνουν μόνιμα.

Επισκέψεις της ΟΙ.ΚΙ.ΠΑ. στην Πολωνία

Μέλη της ΟΙ.ΚΙ.ΠΑ. επισκέφτηκαν την Πολωνία στα πλαίσια του ευρωπαϊκού προγράμματος Foodprint.eu. το 2013. Τόπος φιλοξενίας η πρωτεύουσα της Πολωνίας Βαρσοβία και η αγροτική της περιφέρεια. Στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού προγράμματος ECOGYNERGY+ για άτομα ηλικίας άνω των 50 ετών, τον Ιούνιο 2014, μια σειρά επισκέψεων τόσο στην Πάτρα όσο και στη Βαρσοβία από Πολωνούς και Έλληνες εθελοντές αντίστοιχα, για εθελοντική εργασία, είχε πολλαπλά οφέλη στην προώθηση της ιδέας του ευρωπαϊκού εθελοντισμού αλλά και στην προσέγγιση της κουλτούρας των δύο χωρών.

Η ΟΙ.ΚΙ.ΠΑ. έχει πραγματοποιήσει ομαδική εκδρομή στην Πολωνία το 2015.

Franciszek Maśluszczak, Δέντρο στους Λειψούς

Maciejewski Zbyslaw, Κυπαρίσσι στην Κύπρο

Pilitsidi Natalia, Δέντρο της ζωής

Πηγές:

<http://www.ateny.msz.gov.pl/resource/16761d64-bef9-4b1e-9bcd-1315fca1391b> | CR

<https://www.paraskhnio.gr/polonoi-kallitexnes-stin-ellada-oi-d/>

Κατάλογος της Έκθεσης, Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης

Ο φτερωτός κόσμος

(Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων Κοτυχίου -Στροφυλιάς)

Κείμενο-φωτογραφίες: Διονύσης Μαμάσης
Περιβαλλοντολόγος, M.Sc. Αειφορική Διαχείριση
Προστατευόμενων Περιοχών, Ορνιθολογική έρευνα πεδίου
info@mamasis.gr | 6947938358

Θαλασσοσφυρικτής

Ο θαλασσοσφυρικτής (*Charadrius alexandrinus*) επιλέγει τις αμμώδεις παραλίες του Εθνικού Πάρκου. Το μικρόσωμο όμορφο παρυδάτιο είδος (15-17 εκατοστά) καταγράφεται διάσπαρτα σε ζεύγη στις παραλιακές αμμώδεις ακτές της προστατευόμενης περιοχής. Ο αριθμός φωλιάσματος έχει μειωθεί δραματικά εξαιτίας των έντονων ανθρωπογενών επιδράσεων και της ανεξέλεγκτης κίνησης τροχοφόρων οχημάτων εντός των παραλιών.

Ο θαλασσοσφυρικτής αναζητεί την τροφή του στο έδαφος και στα πολύ ρηχά νερά. Στο διατροφικό του μενού επιλέγει μαλάκια, καρκινοειδή, γαρίδες, γαιοσκώληκες, έντομα, καρπούς και σπόρους.

Ο πληθυσμός του στη χώρα μας έχει εκτιμηθεί σε 1.000-2.000 ζευγάρια. Ο ευρωπαϊκός πληθυσμός του είναι σχετικά μικρός (>35.000 ζεύγη) και γνωρίζει μια

info@mamasis.gr

συνεχή μείωση. Τα περισσότερα μεταναστεύουν νοτιότερα το χειμώνα.

Το τυπικό ενδιαίτημα φωλιάσματος είναι οι αμμώδεις, λασπώδεις και χαλικώδεις ακτές, έλη και δέλτα. Η φωλιά γίνεται σε βαθούλωμα στο έδαφος κοντά σε μικρούς θάμνους. Η κίνηση τροχοφόρων οχημάτων, παραθεριστών-λουόμενων και λοιπών επισκεπτών στις παράκτιες ζώνες απειλεί τις φωλιές των πουλιών στα σημεία αυτά. Ενοχλούνται επίσης από το παράνομο κυνήγι (που εξακολουθεί να υφίσταται στην περιοχή) ιδιαίτερα στην αναπαραγωγική τους διαδικασία.

Μύθοι των λουλουδιών

■ Νίκη Τσάμη

Ο Ιξός.

Για μικρούς και για μεγάλους.

Τα Χριστούγεννα ήρθαν και πάλι και μείς θα στολίσουμε με τα σπίτια μας με Ιξούς και Αρκουδοπούρναρα ή με Γκι και Ου. Πρόκειται για δυο διαφορετικά φυτά, τα οποία, πολλάκις, μπερδεύουμε. Το ένα είναι ο Ιξός ή Γκι (από τα γαλλικά) έχει λευκούς (ιβουάρ) καρπούς, τα φύλλα του δεν έχουν αγκάθια και είναι ημιπαράσιτο, δεν φύεται. Το Ου ή Αρκουδοπούρναρο, από την άλλη, έχει κόκκινους καρπούς, αγκαθωτά φύλλα και είναι δέντρο.

Ιξός ή μελιός ή γκι, *Viscum Album* [Βίσκον (ή Ιξός) το Λευκόν]. Ιξός σημαίνει κόλλα, εξ ου και το ιξώδες, δηλαδή αυτό που κολλάει. Πού και πώς κολλάει; Όταν τα άνθη του, τέτοια εποχή, ωριμάσουν, γίνονται καρποί λευκοί, υποκίτρινοι και, όταν σπάσουν, κολλάνε ιδιαίτερα και οι άνθρωποι το εκμεταλλεύτηκαν, για να ιξεύουν (πιάνουν πουλιά) με τα (ι) ξόβεργά τους.

Αυτό το φυτό έχει κάποιες παράξε-

νες ιδιότητες, όπως:

Για να φυτρώσει, πρέπει πρώτα ο καρπός του να φαγωθεί από τα πουλιά, στη συνέχεια να τον κοτσιλίσουν, πάνω σε δέντρο, να κολλήσει και στη συνέχεια φυτρώσει.

Έχει αρνητικό φωτοτροπισμό, δηλαδή, αφού έχει κολλήσει, μετά το κοτσιλισμα, πάνω σε ένα δέντρο, θα φυτρώσει και το νέο αυτό βλαστάρι δεν θα πηγαίνει προς τα πάνω, αλλά προς τα κάτω και αυτό για να συναντήσει το δέντρο και να ριζώσει - αυτό χρειάζεται τρία χρόνια - για να παίρνει από τον ξενιστή του τα θρεπτικά συστατικά.

Παράγει χλωροφύλλη, είναι ημιπαράσιτο. Άλλοτε είναι φυλλοβόλο και άλλοτε όχι, ανάλογα με τον ξενιστή που τον «φιλοξενεί», στα φυλλοβόλα φυλλοβόλο, στα αειθαλή αειθαλές. Τα δένδρα που προτιμά είναι έλατα, δρυς, βαλανιδιές, καστανιές.

Από αρχαιοτάτων χρόνων γνωστό και στους Έλληνες, χρησιμοποιήθηκε για φαρμακευτικούς σκοπούς.

Οι Άγγλοι το έχουν περί πολλού τώρα τα Χριστούγεννα και μάλιστα έχουν καθιερώσει το φιλι κάτω από αυτό, που ίσως σημαίνει να κολλήσει το ζευγάρι, για πάντα, σαν την κόλλα του ιξού!

Στις βόρειες χώρες έχουν έναν μύθο για το γκι: Κάποτε, λοιπόν, εκεί ψηλά, ζούσαν οι θεοί, αναμεσά τους ζούσε και Μπάλντερ, ο θεός του φωτός, της χαράς και του γέλιου, αλλά ο ίδιος δεν ένωθε καθόλου χαρούμενος, γιατί κάθε βράδυ ονειρεύονταν ότι κάποιος τον σκότωνε. Η μητέρα του, η Φριγκ, δεν μπορούσε να τον βλέπει έτσι και άρχισε να ρωτά όλα τα πράγματα, πέτρες, ξύλα, σίδερα, αν θα σκότωναν το γιό της, όλα της απάντησαν όχι. Μόνο ένα πράγμα δεν ρώτησε, τον Ιξό, γιατί της φάνηκε τόσο άκακο και αδύναμο, για να μπορεί να σκοτώσει κάποιον.

Οι θεοί, γνωρίζοντάς το, έπαιζαν πολύ συχνά ένα παιχνίδι, δηλαδή να του πετούν διάφορα και αυτός άπρωτος. Όμως πάντα θα υπάρχει και ένας κακός, που εχθρεύεται την χαρά των άλλων και αυτός ήταν ο Λόκι. Πήγε λοιπόν και έκοψε ένα κλαδάκι ιξού το έκανε μυτερό και το έριξε στον Μπάλντερ... Ο Μπάλντερ έπεσε νεκρός... Και σαφώς βγαίνει το συμπέρασμα: Μην υποτιμάς τίποτα όσο μικρό ή ταπεινό κι αν είναι!

Καλά Χριστούγεννα!

Η εξοικονόμηση ενέργειας στα Δημόσια κτήρια

Σε μια αξιοσημείωτη, αν και όχι αρκετά τολμηρή, πρωτοβουλία προχώρησε η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου στις 24 Νοεμβρίου.

Την υπογραφή Προγραμματικής σύμβασης με το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, Παράρτημα Δ. Ελλάδας και νομού Αιτωλοακαρνανίας για την εκπόνηση μελέτης ύψους δαπάνης 37.200 ευρώ με στόχο την εκτίμηση του «ενεργειακού αποτυπώματος» των κτηρίων και την κατάρτιση προγράμματος επεμβάσεων στα κτήρια της Περιφέρειας, ώστε να συμμορφωθούν με τον Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης των Κτηρίων (KENAK), που υπηρετεί τον θεμελιώδη στόχο της εξοικονόμησης ενέργειας.

Για την επίτευξη του συγκεκριμένου στόχου η ΕΕ έχει θεσπίσει την Οδηγία 2010/31/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση των κτηρίων και την Οδηγία 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση γενικά, οι οποίες αποτελούν τον κορμό της ευρωπαϊκής

πολιτικής παρέχοντας ένα κοινό πλαίσιο για την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και μία νέα θεσμική δομή για τους στόχους της ενεργειακής απόδοσης που έχουν συμφωνηθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι από 1.1.2021, όλα τα νέα κτήρια πρέπει να είναι κτήρια σχεδόν μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας, ενώ για τα νέα κτήρια, που στεγάζουν υπηρεσίες του δημοσίου και ευρύτερου δημοσίου τομέα, η υποχρέωση αυτή τίθεται σε ισχύ από την 1.1.2019. Η συγκεκριμένη απαίτηση αποτελεί ουσιαστικά το μεγάλο στοίχημα για τον κτηριακό τομέα, καθώς αναμένεται να αλλάξει ριζικά τον τρόπο με τον οποίο οικοδομούμε.

Όπως είναι φυσικό, επικροτήσαμε την απόφαση σημειώνοντας όμως μια μεγάλη μονομέρειά της: η μελέτη προσανατολίζεται μόνο στο ενεργειακό αποτύπωμα από πλευράς παθητικών συστημάτων (μόνωση, σκιάσεις κλπ.) και δεν επεκτείνεται και στην ενεργητική αξιοποίηση

των μεγάλων επιφανειών που διαθέτουν δημόσια κτήρια, όπως Διοικητήρια, Σχολεία, Πανεπιστήμια, Δικαστικά Μέγαρα και άλλα για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών και παραγωγή καθαρής ενέργειας, ώστε να επιτευχθεί πραγματικά ο στόχος όχι απλώς μηδενικού ενεργειακού αποτυπώματος, αλλά και θετικής συμβολής στην παραγωγή καθαρής ενέργειας, με όχι ευκαταφρόνητες και τις οικονομικές ωφέλειες.

Σχετική πρόταση της Οικολογικής Δυτικής Ελ-

λάδας για συστηματική εγκατάσταση φωτοβολταϊκών στα Δημόσια κτήρια έχει διατυπωθεί στο Περιφερειακό Συμβούλιο και δημόσια ήδη από το 2014.

Η εφαρμογή της, τη στιγμή που ελαιοτριβεία σε μικρά χωριά μηδενίζουν το ενεργειακό τους αποτύπωμα και με την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών στη στέγη τους, δεν αποτελεί τολμηρή πρόταση, αλλά στοιχειώδη ρεαλισμό.

Γιώργος Κανέλλης

ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

Μια συνέντευξη με ενδιαφέρον

Μια ενδιαφέρουσα συζήτηση είχαμε με τον αντιδήμαρχο καθαριότητας κ. **Χρήστο Κορδά** στην εκπομπή «ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΟΓΑ», που μεταδίδεται από την ΟΙΚΙΠΑ στην ΕΡΤ Πάτρας.

Συμπυκνώνουμε τα κύρια ερωτήματα που θέσαμε στον αντιδήμαρχο:

- Εφαρμόζεται ο κανονισμός καθαριότητας του Δήμου σε περιπτώσεις αφισορύπανσης, ανεξέλεγκτης απόθεσης υλικών σε πεζοδρόμια κλπ, και πέφτουν τα προβλεπόμενα πρόστιμα;

ΑΠ. Χρειάζεται να γίνει περισσότερη δουλειά σε αυτό τον τομέα, δεν έχουμε πολύ προσωπικό...

- Πότε προβλέπονται να ολοκληρωθούν τα έργα του Φλόκα και να κλείσει η Ξερόλακκα;

ΑΠ. Περίπου σε τρία χρόνια.

- Λειτουργεί το σύστημα συλλογής και καύσης του βιοαερίου στο ΧΥΤΑ;

ΑΠ. Όχι, εδώ και τρία χρόνια, αναμένονται κονδύλια για τον εκσυγχρονισμό των αναγκαίων υποδομών.

- Γιατί δεν γίνονται από αυτή τη δημοτική αρχή καμπάνιες ευαισθητοποίησης στον τομέα της ανακύκλωσης, με αποτέλεσμα το ποσοστό να είναι κάτω του 6%, όταν το μέσο πανελλήνιο ποσοστό είναι 10% και σε κάποιες πόλεις (Θεσσαλονίκη, Ρέθυμνο προσεγγίζει το 13%).

ΑΠ. Είμαστε κοντά στο μέσο όρο και αυτή την περίοδο ετοιμάζουμε ένα ενημερωτικό φυλλάδιο.

- Τι γίνεται με το πρόγραμμα ανακύκλωσης τηγανέλαιου, που έχει σταματήσει προσωρινά λόγω έλλειψης προσωπικού;

ΑΠ. (Ο κ. Κορδάς απάντησε ότι θα ενημερωθεί πληρέστερα για το θέμα.)

- Πού πάνε τα κλαδέματα του Δήμου; Γιατί δεν θρυμματίζονται από το υπάρχον μηχάνημα του Δήμου και να στρωθούν μετά επιφανειακά σε ανενεργά τμήματα του ΧΥΤΑ;

ΑΠ. Τα κλαδέματα στοιβάζονται σε ένα μέρος του ΧΥΤΑ. Αναμένονται κονδύλια για μεγάλους τεμαχιστές.

- Τι γίνεται με την κομποστοποίηση;

ΑΠ. Έχουν κατατεθεί μελέτες για χρηματοδότηση σχετικής εγκατάστασης στην Ξερόλακκα.

Η δική μας αίσθηση τόσο από τις απαντήσεις, όσο και από την κατάσταση, όπως τη βιώνουμε όλοι, είναι ότι σε θέματα εμφάνισης και εικόνας πόλης είμαστε σε μια περίπου **τριτοκοσμική** κατάσταση με πολλούς εξ ημών να αυθαιρετούμε συνεχώς και το Δήμο να μην ασκεί κανέναν ουσιαστικό έλεγχο... Η κατάσταση στην Ξερόλακκα είναι ικανοποιητική σε ό,τι αφορά στο θάψιμο των σκουπιδιών, όμως η απελευθέρωση του παραγόμενου βιοαερίου στην ατμόσφαιρα, εδώ και αρκετά χρόνια, **υποβαθμίζει** την ποιότητα του αέρα.

Από την άλλη μεριά, η ανακύκλωση **υπολειπόμενης**, τα ποσοστά ανάκτησης ιδιαίτερα χαμηλά και η απουσία οποιασδήποτε καμπάνιας, είτε από τη μεριά του Δήμου είτε από την Εταιρεία που διαχειρίζεται τους μπλε κάδους, ιδιαίτερα εμφανής...

Χρειάζεται συστηματική δουλειά και **συνεργασία** με τις τοπικούς φορείς και κινήσεις (όπως η ΟΙΚΙΠΑ) που μπορούν να βοηθήσουν. Μέχρι τώρα όμως δεν έχουμε τη σχετική πρόσκληση...

Νίκη Τσάμη - Γιώργος Βασιλακόπουλος

Λύση χρειάζεται η ΑΜΙΑΝΤΙΤ, όχι άλλα πρόστιμα

Η υπόθεση της διαχείρισης των αμιαντούχων και μη αποβλήτων της πρώην ΑΜΙΑΝΤΙΤ, στο Δρέπανο μπαίνει σε νέα φάση, μετά τη δημοσίευση της υπ' αριθμόν 1985/2017 Απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας, που κοινοποιήθηκε στα μέσα του Νοέμβρη στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου, Δ. Ελλάδας, Ιονίων Νήσων.

Η απόφαση απορρίπτει την αίτηση ακυρώσεως των ιδιοκτητών του χώρου των 135 στρεμμάτων, Εθνικής Τράπεζας και Κτηματικής ΑΕ, κατά της απόφασης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης του Ιουλίου 2011, με την οποία οι ιδιοκτήτες καλούνταν να μεταφέρουν σε κατάλληλες εγκαταστάσεις του εξωτερικού ποσότητες λίγο ή πολύ αμιαντούχων αποβλήτων (σάκουσ με ίνες, φύλλα αμιαντοτσιμέντου σπασμένα, χρώματα ρυπασμένα με αμίαντο και μαζούτ) της τάξης των 40.000 τόνων ή και περισσότερα.

Η καθυστέρηση της έκδοσης της απόφασης επί έξι χρόνια (αλλά και της δημοσίευσής της επί πάνω από εξάμηνο) οδήγησε στην κατάσταση που γνωρίζουμε, σοβαρά διαφορετική από αυτή του 2011: διαλυμένα από λεηλασίες για να αφαιρεθούν μέταλλα κτίρια, σπασμένα φύλλα αμιαντοτσιμέντου, διασπορά ινών από τον άνεμο στην περί το βιομηχανικό οικόπεδο περιοχή, μειούμενη πλέον, μια και ό,τι ήταν να διασπαρεί διεσπάρη, πρόστιμα από την Περιφέρεια,

αλλά το πρόβλημα δημόσιας υγείας, διαχείρισης αποβλήτων και ανάπτυξης αμετάβλητο. (βλ. σχετικές φωτογραφίες)

Μετά την πρόσφατα δημοσιευμένη απόφαση του ΣτΕ, η Αποκεντρωμένη Διοίκηση, όπως ανακοίνωσε, την κοινοποίησε στους ιδιοκτήτες ζητώντας τους να κάνουν αυτό που δεν έκαναν αυτά τα εξήμισι χρόνια: να μεταφέρουν στο εξωτερικό αυτές τις δεκάδες χιλιάδες τόνους.

Το πλέον εύλογο, είναι να αναμένουμε και πάλι αδράνεια μετά προστίμων. Το περιβάλλον και η δημόσια υγεία θα συνεχίσουν να επιβαρύνονται, η αναπτυξιακή αξιοποίηση του οικοπέδου να μην προχωρεί.

Η πρότασή μας προς τις αρμόδιες αρχές (Αποκεντρωμένη Διοίκηση, κυρίως, αλλά και Περιφέρεια και Δήμος Πατρέων) αφενός και την πλευρά των ιδιοκτητών αφετέρου είναι συνεννόηση στη βάση του διαχωρισμού των αποβλήτων σε πράγματι επικίνδυνα (σπασμένα φύλλα αμιαντοτσιμέντου, σάκουσ είτε έχουν ίνες είτε όχι και άλλα ανάλογα) από τη μια και τις μεγάλες ποσότητες των ρυπασμένων χρωμάτων από την άλλη. Τα πρώτα μπορούν με λογικό κόστος να μεταφερθούν στο εξωτερικό. Για τα δεύτερα, μπορεί να γίνει και νέος έλεγχος για την πραγματική τους επικινδυνότητα σήμερα και, εφόσον αυτός δείξει ότι μπορούν να ταφούν, πρέπει να ταφούν υγειονομικά σε τμήμα του χώρου, με ειδική

Φωτογραφία κτηρίου στην ΑΜΙΑΝΤΙΤ στις 28-04-2014

Φωτογραφία του ιδίου κτηρίου στις 28-05-2008

εφ' άπαξ άδεια προς την ιδιοκτησιακή πλευρά.

Έτσι, δεν θα μείνουμε εκεί που είμαστε τόσα χρόνια, ήτοι του παράλληλου θριάμβου της νομοτυπίας αλλά και του στρατηγού ανέμου και της λεηλασίας, αλλά θα παραγάγουμε ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ και μάλιστα σε διάστημα μηνών. Αποτέλεσμα σε επίπεδο περιβάλλοντος, σε επίπεδο ικανότητας μας να διαχειριζόμαστε δύσκο-

λα απόβλητα, σε επίπεδο υγείας αλλά και αναπτυξιακών ευκαιριών.

Από lose - lose κατάσταση, μπορούμε να πάμε σε win - win.

Οι μαγικές λέξεις είναι ρεαλισμός και συνεννόηση.

Θα βρεθεί, άραγε, το θάρρος και από τις δύο πλευρές;

Γιώργος Κανέλλης

Προχωρεί το νομοσχέδιο για τις νέες περιοχές Natura.

Η χώρα μας και ιδιαίτερα η Περιφέρειά μας η Δυτική Ελλάδα, είναι ιδιαίτερα προικισμένες σε χλωρίδα, πανίδα, φυσικούς οικότυπους και τοπία.

Το νομοσχέδιο για τις νέες περιοχές Νατούρα της χώρας, το οποίο πρέπει να πούμε ότι κατά το μέγιστο ποσοστό του είναι έτοιμο από τα μέσα του 2016, χάρις στην προτεραιότητα που είχε δώσει σ' αυτό ο προηγούμενος αν. υπουργός

Περιβάλλοντος *Γιάννης Τσιρώνης*, επιτέλους μπαίνει στην τελική ευθεία για ψήφιση. Πρόκειται όχι μόνο για υποχρέωσή μας έναντι της ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής νομοθεσίας, αλλά και ουσιαστική αναπτυξιακή κίνηση αφού συμπληρώνει τις περιοχές προστασίας, ώστε ενδιαφερόμενοι επενδυτές να γνωρίζουν σαφώς τι και πως επιτρέπεται, επίσης προστατεύει τα θεμέλια των τουριστικών μας αξιών.

Σε ότι αφορά τη Ελλάδα το ενδιαφέρον βρίσκεται στην ένταξη όλης της έκτασης των κλειστών και ευαίσθητων θαλάσσιων Κόλπων του **Κορινθιακού** και του **Αμβρακικού** καθώς και στην ένταξη της εξαιρετικής περιοχής του Κυπαρισσιακού Κόλπου, το μεγαλύτερο μέρος της οποίας διοικητικά ανήκει στην Ηλεία, στην πε-

ριοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης Κοτυχίου - Στροφιλιάς, που θα περιλαμβάνει πλέον στο όνομά του και τον **Κυπαρισσιακό Κόλπο**. Δημιουργείται έτσι μια μεγάλη περιοχή, ιδιαίτερα κατά μήκος, που ξεπερνά τα 100 χιλιόμετρα, πράγμα που προκαλεί σκέψεις για την δυνατότητα να ασκηθεί έλεγχος στην πράξη, κάτι που ίσως επιτυγχανόταν καλύτερα με αυτόνομο φορέα για τον Κυπαρισσιακό. Ευχόμαστε να δοθούν πρακτικές λύσεις στο ζήτημα αυτό.

Γενικότερα πάντως θεωρούμε καλό νέο και για το περιβάλλον και για την ανάπτυξη τη συμπλήρωση των περιοχών Natura, ιδίως με θαλάσσια τμήματα, κάτι που αναμένουμε να συμβάλλει και στην προστασία του γόνου επομένως και σε μια αλιεία που να έχει αύριο.

Το REPAIR CAFÉ στην ΟΙΚΙΠΑ

Πετυχημένο ήταν το 2^ο repair café, που έγινε το τελευταίο Σάββατο του Νοεμβρίου, στα γραφεία της ΟΙΚΙΠΑ.

Δεκάδες ήταν οι φίλοι που πέρασαν από το στέκι μας, για έναν ...καφέ, που συνδυάστηκε με την επιδιόρθωση παλιών ηλεκτρικών συσκευών από τους ίδιους, με τη βοήθεια εξειδικευμένων εθελοντών τεχνικών από την ΚΟΙΝΣΕΠ «Ανακυκλώνω στην Πηγή».

Ελέγχθηκαν συνολικά 14 ηλεκτρι-

κές συσκευές, εκ των οποίων 9 επισκευάστηκαν και 5 πήγαν για ανακύκλωση, ενώ μας προέκυψε και μια ...ραπτομηχανή, που τελικά προωθήθηκε για σέρβις.

Να θυμίσουμε ότι ο θεσμός του REPAIR CAFÉ λειτουργεί με επιτυχία σε πολλές πόλεις του εξωτερικού και προωθεί τόσο την ιδέα της εξοικονόμησης φυσικών πόρων και χρημάτων μέσω της επανάχρησης, όσο και την ανάπτυξη σχέσεων αλληλεγγύης ανάμεσα σε ενεργούς πολίτες.

Άντε, και του χρόνου (εννοούμε μέσα στο 2018)!

ΗΜΕΡΙΔΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ART IN PROGRESS

Ημερίδα διοργάνωσε η ART IN PROGRESS στην Πάτρα, προκειμένου να ενημερώσει τους πολίτες για τις δράσεις της, αλλά και για το πρόβλημα που έχει ανακύψει σχετικά με την εύρεση χώρου, για να στεγάσει την 5^η έκθεση **Re-CULTURE**, που προγραμματίζεται για το τέλος του 2018.

Όπως τόνισαν τα στελέχη της μη κερδοσκοπικής εταιρίας, και ο πρόεδρος της Κλεομένης Κωστόπουλος, από το 2012, που λειτουργεί ο θεσμός,

- έχουν γίνει 300 εκπαιδευτικά καλλιτεχνικά εργαστήρια, σεμινάρια και ξεναγήσεις,
- έχουν εξοικειωθεί με τη σύγχρονη τέχνη τουλάχιστον 10.000 μαθητές από 60 σχολεία, έχουν συνεργαστεί με τουλάχιστον 40 κοινωνικές ευάλωτες ομάδες, φορείς της πόλης και του εξωτερικού,
- έχουν εκτεθεί πάνω από 2.500 έργα καταξιωμένων καλλιτεχνών από 18 χώρες.

Παράλληλα προετοιμάζεται το 3^ο **Street Art Festival Patras | ArtWalk 2**, όπου, πέρα από τα δρώμενα μέσα στην πόλη, ομάδες από γκραφιτάδες, εικαστικούς, videoartist, γραφίστες, κλπ μεταμορφώνουν μεγάλους τοίχους σε έργα τέχνης. Πέρυσι «μεταμορφώθηκαν» 10 μεγάλοι τοίχοι και φέτος φιλοδοξούν για περισσότερους.

Παρόλη τη μεγάλη συνεισφορά τους στον πολιτισμό της πόλης, όπως οι ίδιοι τονίζουν, δέχονται την άρνηση της Δημοτικής Αρχής για

«Μεταμόρφωση τοίχου στη Γεροκωστοπούλου, στα πλαίσια του «ArtWalk 2»

την παραχώρηση δημοτικού χώρου, που θα στεγάσει την έκθεση (Αγορά Αργύρη κλπ), που την κατατάσσουν σε σκοπιμότητες.

Στη συζήτηση που ακολούθησε σε ένα πληθές ακροατήριο, διαπιστώθηκε η υποστήριξη από τοπικούς φορείς και πολίτες, ενώ η ΟΙΚΙΠΑ με εκπρόσωπό της έθεσε στη διάθεση των διοργανωτών το δικό της χώρο για πιθανή φιλοξενία έργων.

ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

Με αφορμή τα όσα τραγικά συνέβησαν στην Αθήνα, καλό θα είναι να αντιμετωπισθούν εγκαίρως όλες οι πιθανές αιτίες στην περιοχή μας, που θα μπορούσαν να προκαλέσουν πλημμυρικά φαινόμενα με δυσάρεστες επιπτώσεις.

Η Δημοτική Αρχή επισημαίνει την απουσία αντιπλημμυρικών υποδομών από την ΕΡΓΟΣΕ και την Ολυμπία οδό, στην περιοχή του Ρίου, έχοντας ζητήσει εδώ και μήνες την κατασκευή των απαραίτητων έργων.

Παράλληλα συνεχίζονται οι εργασίες

καθαρισμού σε χειμάρρους και υδατορέματα της Πάτρας με την αντιπολίτευση να καταγγέλλει ότι υπήρξε καθυστέρηση και έλλειψη προγραμματισμού.

Όμως το ζήτημα δεν προσφέρεται για πολιτική αντιπαράθεση.

Συστηματικές παρεμβάσεις χρειάζονται στον πάντα επίφοβο Διακονιάρη, στο Μείλιχο, στο Χάραδρο και αλλού και επιμέλεια στον καθαρισμό των φρεατίων.

Ο χειμώνας είναι μπροστά μας και η εγρήγορση απαραίτητη.

«ΕΞΥΠΝΟΙ» ΚΑΔΟΙ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

Ο «έξυπνος κάδος» έξω από το πρωτόκολλο του Δήμου στη Μαιζώνος

Πιλοτικό πρόγραμμα κάδων ανακύκλωσης, που λειτουργούν με ηλιακή ενέργεια, προωθείται στην πόλη, από την εταιρία που διαχειρίζεται το σύστημα με τους μπλε κάδους.

Ήδη τοποθετήθηκε ο πρώτος «έξυπνος» κάδος απέναντι από το Δημαρχείο, με τη λειτουργία του να είναι απλή, αφού με το πάτημα ενός μπουτόν, το καπάκι ανοίγει αυτόματα με ενέργεια που συλλέγεται από τον ήλιο μέσω ενός μικρού φωτοσυλλέκτη.

Ευπρόσδεκτες οι νέες τεχνολογίες στην καθημερινότητα του πολίτη, που στηρίζονται στις ΑΠΕ και μάλιστα, όταν αυτές συνδυάζονται με δράσεις βιωσιμότητας, όπως είναι η ανακύκλωση.

Όμως το ερώτημα γι' αυτούς τους κάδους είναι πόσο θα αντέξουν στο χρόνο από πιθανούς βανδαλισμούς...

Ας ελπίσουμε ότι δεν θα έχουμε την ίδια κατάληξη με αυτή των κοινόχρηστων ποδηλάτων!